

»Novi list« izhaja vsak petek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 1. ure.

# Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 40 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

ŠTEV. 3.

V GORICI, PETEK 12. APRILA 1929.

LETO I

## Tedenski koledar.

12. aprila, petek: Julij I., papež; Angelus; Zenon, škof. — 13. sobota: Hermenegild, muč.; Ida, devica. — 14. nedelja: 2. povelikonočna, Justin, mučenec; Valerijan, muč. — 15. ponedeljek: Peter Gonzalez; Teodor, muč. — 16. torek: Benedikt Joef Labre. — 17. sreda: Varstvo sv. Jožefa; Anicet, papež; Rudolf, mučenec. — 18. četrtek: Apolonij, mučenec; Antia, muč.

V torek 16. aprila je prvi krajec; vreme se spremeni.

## Novice.

### V rimski zbornici

se vršijo pripravljala dela za svečano sejo, kjer bo imel kralj Viktor Emanuel prestolni govor. S posebno skrbjo se krasi vladarski balkon, kjer bodo sedeli in poslušali člani kraljevske hiše, med njimi tudi kraljica Helena. Ovenčan bo s krasno rdečo preprogo, ki nosi savojski grb in liktorski sveženj. O vsebini prestolnega govora bo razpravljal v par dneh ministrski svet.

### Za spomenik.

Za spomenik padlim Goričanom so doslej nabrali 33.433 lir.

### Ljudsko gibanje.

V mesecu marcu je bilo v goriški pokrajini 23 porok, rodilo se jih je 378, umrlo pa je 427 ljudi. Število prebivalcev je padlo za 49.

### Veliki fašistovski svet

je te dni sklenil, da se izid glasovanja za novi parlament, ki se je vršilo 24. marca, vkleše v zidovje vladnih palač in sedežev fašistovske stranke. To velja pa le za glavna mesta posameznih dežel, pri nas torej za Trst, Gorico, Pulo, Žader in Reko.

### Požar vpepelil Dolenje pri Jelšanah.

Tiha notranjekraška vasica Dolenje pri Jelšanah je v ponedeljek 8. t. m. postala plen strašnega požarja. Okrog 4. ure popoldne je pretrgal mir, ki je plaval nad vasjo, obupni klic: »Ogenj, ogenj!« Hiša Franceta Udoviča je gorela. Iz poslopja se je valil dim in plameni so švigali skozi streho. Prihitali so vaščani in začeli na vso moč gasiti. Bili pa niso kos razdivjani prirodni sili. Kmalu so bile tudi sosedne hiše v plamenih. Prišel je obč. načelnik iz Jelšan, prihitali so orožniki in prebivalci iz sosednih vasi, a napor vseh je bil zaman: ogenj se je vedno bolj širil. Šele ognjegascem iz Reke, Jelšan in Trnovega ter oddelku vojakov se je po težkem trudu posrečilo, da so ogenj vkrotili. Požar je uničil 25 poslopij: hiš, hlevov in senikov. Okoli 10 družin

s približno 60. osebami je brez strehe. Škoda znaša okrog 1 milijon lir. Človeških žrtev, hvale Bogu, ni bilo; tudi živino so rešili. Pomoč za uboge pogo-relce je nujna.

### Vpoklic vojaških novincev.

26. aprila pokličejo pod orožje: 1. Fantje letnika 1908., ki so bili lani spuščeni na začasen dopust. 2. Fantje vpisani v sezname letnika 1909., ki pri prejšnjih naborih niso bili potrjeni. 3. Letnik 1909. (rojeni med 1. januarjem in 30. majem 1909).

Fantov, ki so določeni za lahko službo (servizi sedentari) ali ki imajo pravico do najkrajše službe treh mesecev, ne vpokličejo.

### Zbor planincev.

V nedeljo se je zbralo v Rimu 25 tisoč bivših alpinec. Zjutraj so imeli mašo pri sv. Petru, potem jih je papež blagoslovil. Nato so se poklonili spominu Neznanege vojaka. Popoldne so še defilirali pred kraljevo palačo. Popoldne so pa poslušali v Koseju nagovor vladnega načelnika.

### Rojstva v Trstu.

Po računih tržaške občine nazadnje v Trstu precej število rojstev. Leta 1920. je bilo 1939 rojstev več nego smrtnih slučajev. Leta 1923. je prebitek padel že na 1115, leta 1925. pa kar na 294 otrok. Tekom 1927. se je skrčil prirastek na 92 rojstev in 1928. je bilo sploh več mrtvih nego rojenih, tako da je število tržaškega prebivalstva šlo nazaj. Isto velja za tekoče leto. Od 1. januarja do 1. februarja 1929. je bilo 171 mrličev več nego novorojenčkov. Trst šteje danes 252.000 duš.

### Jezik za zob!

Madridski književniki so priredili večerjo na čast romanopiscu Ramonu de Valle-Inclan. Slavljence je med večerjo imel zahvalni nagovor. Tu mu je pa ušlo par krepkih na račun vlade. Komaj je slavnost končala, so že policaji slavljence odpeljali.

### Huda nesreča.

Pretekli četrtek zjutraj je na progí Bukarest - Jassy v Romuniji skočil s tira brzovlak. Izpod razvalin so po-tegnili 24 mrtvih. To so po večini vo-jaki, ki so se vračali z velikonočne-ga dopusta.

### Srboritež.

Pri Velikovcu na Koroškem je šlo na boben veleposestvo inženirja Seifritza. Ko je prišel sodnijski uradnik z delavci, da odpelje blago, je razjarjen inženir potegnil revolver ter začel streljati na delavce. Dva je težko ranil. Svojo ženo, ki ga je skušala miriti, je pa do smrti zadal.

### Smrtna kosa v tržaški škofiji.

Naj omenimo v naslednjih žalostnih vrstah, kateri zaslužni možje so v Gospodu zaspali, odkar smo bili brez lista.

Dne 15. februarja je umrl č. gospod Simon Defar, zadnjič v aktivni službi kot župnik na Voloskem. Pokojni se je rodil leta 1876. v Tinjanu pri Pazinu, bil v službi po raznih hrvaških župnijah, tudi med Slovenci precej let v Dekanih. Bil je znan kot milosrčen človek, zelo finega obnašanja, jako zaslužen dušni pastir. — Dne 23. feb. je umrl za kapjo č. gospod Ivan Tisingar v starosti 62 let. Rodil se je v Kranju, služboval je po mnogih kra-jih naše škofije, v zadnje v Podgorju. Bil je ljubezniv človek, ljubljen dušni pastir. — Dne 27. feb. je v Kazljah na skrajnem koncu Krasa zatisnil oči č. monsinjor Anton Kjuder, v starosti 78 let. Celih 53 let je pastiroval v Lovranu pri Reki, v tržaškem Križu, v Tinjanu pri Pazinu, pri Sv. Justu v Trstu, pri sv. Ivanu v Škedenju ter 25 let v Barkovljah, ki so mu postale druga domovina. Za večer svojega življenja si je izbral rojstno vas. Pogreb se je vršil ob veliki udeležbi duhovnikov z Gornjega Krasa in mnogoštevilnega ljudstva. — Dne 22. januarja je umrl dekan Franc Ryšlavy, ki se je rodil l. 1862. v Žvoleni vasi na Češkem, se šolal v Gorici in služboval v Istri v Munah, na Repen-tabru ter kot dekan v Kastvu. — Bog jim bodi plačnik, njihovi sobratje pa naj se jih spomnijo pri sveti daritvi!

### Prosto zavarovanje.

Upravni svet Državnega zavoda za zavarovanje na življenje je sklenil, da oprostí že zavarovane očete šestih otrok od plačevanja obrokov za vso nadaljno dobo zavarovanja.

### Duhovniška vest.

Č. g. France Kodrič, kaplan v Solkanu, je imenovan za župnika v Koj-skem. Novemu župniku iskreno častitamo in mu želimo obilo božjega blagoslova na novem mestu.

### Redek lov.

Jožef Eppih iz Kleč na Kočevskem je ustrelil 214 kg težkega medveda.

### Proti Judom.

V zadnjem času se je pojavilo v Rusiji močno protijudovsko gibanje. Poluradni list »Krasnaja Gazeta« (Rdeči list) zahteva, naj se Judje odstranijo od vseh vodilnih mest v komunistični stranki. Judje smejo le trgovati, ne pa biti na uradniških mestih. Čuden preobrat, če pomislimo, da so ravno vodilni možje boljše vizma Trockij, Zinovjev, Kalinin, Litvinov — Judje.

NOVI list

1929 C 134/1929

070 (450.36=163.6)



019610437,3



### Pomanjkanje vode.

Po Brdih, po Krasu, v Istri in tudi drugod po deželi pomanjkanje vode zelo občutno pritiska. Odkar smo pretrpeli nenavadno zimo, imamo lepe, tudi gorke solnčne dneve, a zemlja pogrēša prepotrebne moēe. Sneg, ki ga je zima nasula na zmrzlo zemljo, je burja neugnanka raznesla na vse vetrove in zato ni dal skoro nič mokrote, dežja pa sedaj že tedne in tedne noēe bin. Zato se niso razorane njive nič obrasle, vsejana semena ne morejo zaēeti kliti, ozimine so uvele in izsušene, travniki in senoēeti so rujavi, ves pogled na naša polja, na griēe in dobrave je žalosten. Vse kaže, kakor da smo še v januarju in februarju in ne že v aprilu. Ljudje se s strahom vprašujejo, kaj bo z letošnjo letino. Vendar bi pa izdaten dež preokrenil v tem pogledu še vse na dobro. Trenutno je najhujše breme, ki tlaēi naše ljudi, pomanjkanje vode. Kakor nam poroēajo iz Brd, so usahnili celo studenci in vrelci, ki so lansko sušo prenesli. Oskrba vode za kuho in živino povzroēa ljudem mnogokje obilo skrbi, dela in truda.

### Nov mraz in sneg.

Solnēni in gorki dnevi, o katerih smo pisali v zgornjih vrsticah, so se koncem minulega tedna namah spremenili v zimo. Zaveli so hladni, mrzli vetrovi, toplomer je padel zopet par stopinj pod ničlo in naše hribe je pobelil sneg. Sv. gora, Trnovsko pogorje in vse sosedne hribovje si je nadelo snežene kuēme, mi smo si pa morali poiskati zopet toplejših oblek. Sneg je sicer hitro skopnel, mraz z burjo je pa gospodaril preko nedelje.

Tudi iz drugih, južnejših krajev države poroēajo o snegu in novem valu mraza. Pravtako prihajajo poroēila o zopetnem mrazu in snegu iz vseh sosednih držav. Huda strašna zima se oēividno še noēe posloviti.

Danes v sredo, ko pišemo te vrste, je zaēel nalahko naletavati dež. Upajmo, da se nas bo nebo konēno usmili, nam dalo prepotrebne dežja in za letos odgnalo res neprijetno starko — zimo.

### Priseljevanje v Ameriko.

Ameriška vlada izda vsako leto s 1. julijem postavo o priseljevanju. Za vsako narodnost se na podlagi števila prisotnih doloēi, koliko se jih še sme priseliti. Vseh skupaj se sme od 1. julija do prihodnjega 1. julija priseliti 150.000 oseb. Za Nemce je doloēeno število 25.957; lani jih je smelo v Ameriko 51.227. Na drugem mestu so Irci s 17.853. Najbolj se Ameriēani branijo vzhodnih narodov. Egipēanov, Grkov, Kitajcev, Japoncev, Indijcev, Turkov in zamorcev puštijo le po 100 v svojo deželo. Za Italijo so znižali število od 5802 na 3845. V to številko smo vkljuēeni tudi mi. Jugoslovani se sme priseliti le 671.

### Zedinjena Slovenija.

Iz Jugoslavije je prišla vest, da se bo v kratkem vse slovensko ozemlje združilo v upravno enoto z enim sa-

mim deželnim zborom ali z eno oblastno skupščino in enim velikim županom. Doslej je bila Slovenija razdeležena v dve deželi: južno Štajersko z Mariborom in Kranjsko z Ljubljano. Bili sta dve oblastni skupščini in dva velika župana. Zedinjeno Slovenijo si je ljudstvo vroēe želelo in jo sedaj doseže. To je uspeh Korošēeve politike. Veliki župan Slovenije bo najbrž Vinko Baltiē.

### Cerkvena poroka.

Konkordat, sklenjen med vlado in sv. stolico, doloēa, da imej poroka pred duhovnikom polno veljavo tudi za državo. Duhovnik preēita pri tem iz državne postave par členov, ki se tiēejo zakona in družine, kakor je delal doslej občinski naēelnik ali župan. Nekateri so se vprašali, ali bo duhovnik moral pri tem opasati državno trobojnico. Italijanski ēasniki so poizvedeli v Rimu in sedaj odgovarjajo, da trobojnica ni potrebna za veljavnost zakona. Zadostuje, da duhovnik opravi predpisane cerkvene obrede. Ako hoēe, si v znak spoštovanja do države trobojnico lahko opaše.

### Tržaški želodci.

Lansko leto so Tržaēani popili 184 tisoē hektolitrov vina, piva 32.000. Na vsakega veē ko 10 let starega Tržaēana pride skoro en hektoliter vina na leto.

### Vožnja s »Zeppelinom«.

15. aprila bo »Zeppelin« šel na pot nad Sredozemno morje. Vozni listek za to zabavno vožnjo stane 5100 šillingov, t. j. 13.719 lir. V maju pojde ta nemški zrakoplov spet na pot. Če boš hotel z njim, te bo stal vozni listek 14.000 šillingov, v lirah je to 37.660 lir.

### Bivališēe občinskih naēelnikov.

Mussolini je razposlal vsem prefektom okrožnico, kjer ukazuje, da morajo občinski naēelniki ali podeštati imeti stalno bivališēe v občini, kateri naēeljujejo. Razun tega bi se morali občinski naēelniki izbirati za naprej med osebami, ki so v občino pristojne. Predsednik vlade hoēe odpraviti navado, da bivajo občinski naēelniki drugod in se oddaljujejo tako pogostoma iz občine. Tudi misel, da naj se naēelnik izbere iz srede obēinarjev, bodo naši ljudje pozdravili.

### Āegav je južni teēaj?

Med Anglijo in Ameriko je izbruhnil spor zastran posesti južnega teēaja. Amerika trdi, da so njeni raziskovalci odkrili najveē zemlje okrog teēaja. Angleži pravijo, da je Scott odkril teēaj in je torej teēaj njen. Nemara se bo še Norveška oglasila, ker je Amundsen prvi zasadil na teēaju norveški prapor.

### Cvrtje.

Blizu Roviga je neki lump zažgal trgovino nekega Andreottija. Trgovcu se je sevrlo 20.000 jajc.

### Obisk.

Na jesen bo tržaška motorna ladja »Vulcania« pripeljala v domovino 1500 Italijanov iz Severne Amerike. Obiskali bodo bojišēa in Rim.

### Boji v Tripolitaniji.

V prekmorski afriški deželi Tripolitaniji, katero je Italija pridobila leta 1911. v vojni proti Turkom, je izbruhnil nov oborožen upor tamkajšnjih plemen. Arabce je teško ugnati, ker se skrivajo v pušēavah, ki so radi neznosne vroēine in pešēenih viharjev teško dostopne. Veēji del prebivalstva se je Italiji že podvrigel, nekatera bojovita plemena pa še vedno kljubujejo. Te dni so se spet dvignila in hotela naskoēiti iz zasede italijanske posadke. Toda vojaški zrakoplovi so jih pravočasno opazili in prišlo je do krvavega spopada, kjer je obležalo 160 Arabcev. Redna vojska je zaplenila mnogo pušk in streliva. Uporniki so bili poraženi in ostanki so se razpršili v notranjost. V boju je padel tudi eden izmed arabskih voditeljev.

### Škof Tomažič pri papežu.

Mariborski pomožni škof dr. I. Tomažič je bil dne 16. marca sprejet od papeža in se z njim delj časa razgovarjal. Ko je monsignor Tomažič omenil, da se tudi slov. katoliēani vesele sporazuma med Cerkvijo in Italijo, je sv. oēe odvrnil, da je treba sedaj še veē moliti ko prej, da se sreēno uredijo in izvedejo vse zadeve, ki so s pogodbo v zvezi.

### Gladna prestolica.

Policijski naēelnik nekdanjega glavnega kitajskega mesta Pekinga (sedaj se imenuje Peiping) je izjavil dopisnikom inozemskih listov, da veē kot ena ēetrtina pekinških prebivalcev nima kaj deti v usta. Ameriēani so organizirali pomoē za gladujoēe. Japonci pa, ki se boje prevelikega ugleda Amerike med Kitajci, so zabranili prevoz živil po šantunski železnici, kjer imajo oni upravo v rokah.

### Poroka.

Gospodiēna Stana Germekova, hēi naduēitelja Germeka z Vogerskega, se je poroēila z gospodom Silvanom Peēenkem, uradnikom pri vel. županstvu v Ljubljani in znanim pevcem. Obilo sreēel!

### Zgubljeno.

Neki potnik je na Ribijevi »korjeri« iz Postojne do Gorice zgubil črno denarnico s 50 lirami in nekaj drobiža. Vesten najditelj naj vrne v Ribijevem uradu, kjer dobi nagrado.

### Zlat prstan dobi zastonj

kdor nabere v katerem si bodi času 200 listkov, ki so priloženi vsem ¼ kg teškimi paketom iajējih testenin PEKTETE. Zahtevajte pri trgovcih take testenine.

### Krojni teēaj na Reki

priredi za krojaēe, šivilje, nadšivilje in pletilje F. Potoēnik, lastnik oblast. konc. krojnega uēilišēa v Ljubljani, diplomiran v Italiji z zlato medaljo in naslovom krojnega profesorja. Informacije in vpise sprejema vodstvo zavoda, Ljubljana, Stari trg 19.



# Kako je s politiko.

## Mussolini in Chamberlain.

Že v zadnji številki smo sporočili, da sta se Mussolini in angleški zunanji minister Chamberlain (Čemberlen) sešla 2. aprila v Florenci na daljši politični pomenek. Kljub temu da ni javnost nič določnega zvedela, kaj sta oba državnik sklenila, je sestanek vzbudil v evropskem časopisju veliko pozornost. Razgovor med Mussolinijem in Chamberlainom ni namreč vsakdanja reč. Načelnik vlade ne hodi osebno v Ženevo k sejam Zveze narodov, temveč se da po navadi zastopati po Grandiju. Zato nima prilike, da govori parkrat na leto z angleškim zunanjim ministrom in drugimi državniki. Zadnjič se je Mussolini sestel s Chamberlainom 30. septembra 1926. v Livornu. Tedaj sta ministra ustanovila skupen program in določila, da bosta Anglija in Italija v nekaterih točkah enotno nastopili. Italija je obljubila Angliji politično pomoč proti Turkom, s katerimi so se tedaj Angleži ravno pričkali radi petrolejskih vrelcev okoli mesta Mosul. Zato je pa Anglija prevzela dolžnost, da pripomore Italiji k zaokroženju njenih prekmorskih posestev v Afriki. In res je Italija dobila kmalu nato deželo Džarabub, Anglija pa ugodno rešila zadevo petrolejskih virov.

To je bil čas najtesnejšega prijateljstva med Angleži in Italijani. Na mednarodnih konferencah se je opazalo v premnogih slučajih, kako sodelujejo in se podpirajo diplomatje obeh držav.

## Pomorski dogovor med Anglijo in Francijo.

V poletju 1928. je pa nastopil nov dogodek. Po Evropi se je razširila vest, da sta angleška in francoska vlada podpisali silno važen pomorski sporazum. Anglija je bila pred svetovno vojno kakor znano prva pomorska sila na svetu in njeno brodogradništvo je vladalo brez težave na oceanih. Ker se je Nemčija spustila v tekmo z Angleži, je bilo njeno brodogradništvo uničeno. Toda Angležem je vstal po svetovni vojni v Združenih državah Severne Amerike nov tekmelec. Amerikanci so mnogo nevarnejši in resnejši nasprotniki nego Nemci. Med svetovno vojno so obogateli na račun vsega sveta in se dušijo v blagostanju. Deli so si v glavo, da morajo biti na morju vsaj tako močni kakor Angleži, in sedaj trosijo velikanske svote za oboroževanje. Angleži so se ozrli v tej stiski po zavezniku in ga našli v Francozih. Avgusta 1928. se je podpisal med Londonom in Parizom sporazum, kjer se Francozi obvezujejo, da bodo podpirali nasproti Ameriki angleške koristi, s čimer je Anglija dobila na svojo stran najmočnejšo državo na evropski celini. To je bila prav znatna pridobitev gospoda Chamberlaina. V zameno so pa Angleži obljubili Francozom pomoč v Sredozemskem morju in jim dovolili

prosto roko pri oboroževanju na suhem. Nasprotniki Chamberlainovi so vzdignili krik, da je Anglija stopila v službo francoske politike v srednji Evropi in na Balkanu ter da podpira s tem francoski militarizem. Najodločnejše je protestirala proti pomorskemu sporazumu Amerika. Pod vtisom ameriških protestov so Angleži in Francozi dogovor sicer preklicali, toda avgusta 1928. se je začelo kljub temu novo razdobje v angleško-francoski politiki. Od tega časa nastopajo Angleži in Francozi sporazumno in vzajemno v vseh prašanjih evropske politike. Posledica je bila, da so se odnošaji med Italijo in Anglijo ohladili in da je vsaka država hodila svoja pota.

## Sestanek v Florenci.

Nekateri so celo prorokovali, da se izcimi iz tega nasprotja med Anglijo in Italijo. Zato je povsem razumljivo, da je najnovejši sestanek med Mussolinijem in angleškim zunanjim ministrom vzbudil splošno pozornost. Še bolj so postali ljudje pozorni, ko so brali uradno izjavo, da se je na sestanku obeh državnikov ugotovila glede različnih političnih vprašanj enotnost njunih nazorov. Evropsko časopisje je začelo to objavo na vse mogoče načine tolmačiti. Eni so rekli, da pomeni sestanek v Florenci zapetno spremembo angleške politike, ki se želi oddaljiti od Francije in iznova približati Italiji, drugi so pa trdili, da nima sestanek prav nobenega pomena, češ da je bil le osebna vpljudnost, kakor je pač med državniki v navadi. Kakšen je pravi in resnični pomen sestanka, danes ni še mogoče ugotoviti, ker je bil njegov potek zapučen in strogo tajen. Gotovo pa je, da ni bil le prazna zunanost. Saj se ravnokar razpravljajo v Parizu reči, ki zadevajo živo obe državi in o katerih se morajo Angleži in Italijani sporazumeti. V Parizu se vršijo pogajanja o nemški vojni odškodnini, ki se bo iznova preračunala in gotovo zmanjšala. Vsaka država bo zahtevala pri novi razdelitvi seveda čim večji delež in zato bodo spori med člani bivše entante neizogibni, ako se že prej ne domenijo. Prav gotovo je, da sta se Mussolini in Chamberlain (Čemberlen) v Florenci o tej stvari razgovarjala. Poudariti je treba nadalje, da je Italija obenem z Anglijo, Francijo in Nemčijo podpisala pogodbo v Locarnu in zajamčila skupno z Angleži nedotakljivost francoske meje napram Nemčiji. Zanima jo zategadelj močno, kako se razvijajo odnošaji med Berlinom in Parizom. Tudi o tej reči sta se ministra najbrž razgovarjala v Florenci.

## Položaj Evrope še nejasen.

Da bi pa sestanek značil preokret v angleški politiki, ni razvidno. K večjemu je hotel Chamberlain poudariti, da ga prijateljstvo s Francijo prav nič

ne ovira, da vzdržuje tudi z Italijo odnošaje dobrega sosedstva. Fašistovski impero trdi, da je bil obisk nekak »pomin Franciji, naj se ne zanaša pri svojih nevarnih podjetjih na brezmejno prijateljstvo Angležev.«

Glede zunanje politike Italije trdi list, da je dovolj, ako so se sklenile politične in gospodarske pogodbe z državami, s katerimi jih je kazalo skleniti. Danes se Italija ne more priključiti nobeni velesili, ker politika svetovnih držav ni še jasna. V Evropi se razvijajo sile, o katerih se ni še mogoče izjaviti, in to sta Rusija in Nemčija. Slično je z Ameriko. Samo angleška politika je trezna in pametna.

Ne bilo bi ne modro in ne koristno, ako bi se Italija že danes odločila in stopila na eno ali drugo stran. Držati se mora v razdalji, čakati in opazovati.

## Ignac Seipel odstopil.

Dne 3. aprila je predsednik avstrijske vlade kancler Seipel nepričakovano odstopil. Z njim se je umaknila celokupna vlada, sestojeca iz krščanskih socialcev, velenemcev in kmetov. Seiplov korak je vzbudil veliko začudenje, ker je kancler razpolagal v parlamentu z večino in ga ni nobeno neugodno glasovanje sililo k odstopu. Kakor bomo videli v naslednjem, je Seipel dokazal z ostavko iznova svojo politično sposobnost.

Najvažnejše vprašanje, radi katerega se socialni demokratje tržejo z vlado že celih šest let, je vprašanje stanovanjskih najemnin. Socialna demokracija, ki šteje v dunajski zbornici skoro enako število poslancev kakor kršč. socialci, se je branila doslej z vsemi silami proti spremembi medvojnih stanovanjskih zakonov, po katerih imajo hišni gospodarji vezane roke in ne smejo višati starim stanovalcem najemnine. Ker so deset let po vojni vojne postavbe še vedno v veljavi, niso stanovanja nikjer v Evropi tako po ceni kakor na Dunaju in v Avstriji. Hišni posestniki dobivajo komaj toliko najemnine, da z njo plačajo davke. Popolnoma izključeno je, da bi mogli hiše popravljati ali večati. Najslabša naložba denarja je danes v Avstriji gradba novih hiš. Zato zasebniki že deset let nič ne zidajo in pomanjkanje stanovanj je v mestih, a tudi na deželi strahovito. Na Dunaju, kjer je občina v socialno demokratskih rokah, so si pomagali z novim občinskim davkom, čigar čisti prinos je namenjen izključno zidanju novih hiš. Z milijoni, ki jih je vrgel stanovanjski občinski davek, je dunajsko mesto zgradilo številne, prav ogromne stavbe, kjer oddaja strankam po ceni majhna stanovanja. Socialni demokratje so sklenili, da bodo toliko časa zidali nove občinske hiše, dokler ne bo stanovanj na Dunaju preveč in se bo tako najemnina sama od sebe znižala v vsem mestu.

Načrt je lep in socialen, a ga lahko izvede le bogati Dunaj, nikar pa ostale občine v državi. Načrt zahteva na-



dalje za svojo izvedbo celo vrsto let, stanovanjska beda pa kriči po hitri rešitvi.

### Obstrukcija socialnih demokratov.

Zato se je Seipel odločil, da predloži parlamentu nov stanovanjski zakon. Iskal je pri tem stika s socialisti in se skušal z njimi pobotati. Predlagal je, naj država podpira zidanje hiš z denarjem in davčnimi olajšavami, hotel je, da naj ne samo občine, ampak tudi zasebniki zidajo. V tem slučaju se morajo najemnine vsaj toliko zvišati, da se zasebnikom zidanje hiš izplača. Višanje najemnine gotovo ni idealna reč. Revni sloji, posebno delavci, jemajo s tem nase težka bremena. Toda večkrat ni drugega izhoda. Ako je država revna, je na žalost siljena, da odbije često tudi najbolj upravičene zahteve prebivalstva.

Socialni demokratje se pa nočejo ozirati na suhe državne blagajne. Venomer ženejo isto: najemnine se ne smejo višati! Ker vedo, da je v Avstriji hišnih posestnikov malo, najemnikov pa mnogo, zahtevajo socialni demokratje, naj o višanju najemnin odloči ljudstvo in naj se zato razpišejo volitve. Nadejajo se, da dobe pri volitvah večino, in zagospodarijo tako v Avstriji. Socialisti hočejo vlado prisiliti k volitvam. Zato ovirajo na vse načine delo v parlamentu. To je največja Seiplova težava.

Z druge strani ima pa Seipel sitnosti tudi z lastno večino. Krščanski socialci so se morali združiti z velenemci in agrarci, ako so hoteli obvladati socialno-demokratsko manjšino. Velenemci in kmečka zveza so sicer šibki, štejejo le nekaj poslancev, a so kljub temu važni, ker so jeziček na tehtnici. Zavedajoč se svoje važnosti, so začeli v zadnjem času pritiskati na kršč. socialce z vedno večjimi zahtevami in velenemci so si dovolili celo luksus protikatoliške propagande. Mislili so, da se bo Seipel ustrašil in na vsej črti popuščal, a so se pošteno zmotili. Mesto da bi popustil, je Seipel odstopil.

### Demokracija v nevarnosti.

S tem je spravil svoje velenemške in agrarne zaveznike v najhujšo zagato. Ti dve strančici sta se sedaj zavedli, da bi se krščanski socialci končno lahko sporazumeli tudi s socialnimi demokrati in stvorili z njimi skupno vlado, kakor predlaga že delj časa voditelj socialistov dr. Renner. V tem slučaju bi velenemci in agrarci odleteli in postali v političnem življenju Avstrije popolnoma brezpomembni. To spoznanje jih je tako streznilo, da so dva dni po Seiplovem odstopu že izjavili, da žele še nadalje sodelovati s kršč. socialci ter stopiti spet z njimi v vlado. Seiplova stranka bo seveda sedaj pritiskala in zahtevala od velenemcev in samostojnih kmetov brezpogojno disciplino za bodočnost, kajti le tako zaveznikstvo ima za kršč. socialce veljavo. Če se vlada s socialnimi demokrati ne sestavi, bo Seipel torej dosegel vsaj to, da utrdi in vsestransko disciplinira svojo dosedanjo ve-

čino, kar je velike važnosti za bodočo boje.

Da bi se sestavila vlada s socialnimi demokrati, ni verjetno. Preveč je sovražstva med Seiplom in socialisti. Taka vlada bi bila samo v skrajnem slučaju mogoča. Taki vladji se najbolj upira oborožena organizacija »domobrncev«, tako zvana Heimwehr. V njej je nad 100 tisoč bivših vojakov in častnikov, ki imajo strojne puške, bombe, bajonete, ki tvorijo pravo vojsko, in so vedno pripravljeni, da udarijo po socialistih. Njihovi voditelji so že izjavili, da socialisti ne smejo v vlado. Ako bi se to zgodilo, pravijo, da bodo uporabili silo.

Iz tega je razvidno, da obstoje v Avstriji tudi močne izvenparlamentarne sile, ki so precej nevarne in s katerimi morajo stranke računati. Heimwehr je že večkrat predlagala, naj se razžene parlament in naj se socialisti pokrote s silo. Zato morajo biti socialni demokratje zelo previdni. Ako bi sistematično ovirali delo večine v zbornici, bi spravili v nevarnost parlamentarizem Avstrije. To dokazujejo najbolj jasno sedanje grožnje oborožene Heimwehr. Ko se sestavi nova vlada s krščanskimi socialci na čelu, zakaj taka bo najbrž rešitev, bodo socialisti najbrž popustljivejši in pustili večino, da vsaj dela.

Uspeh Seiplovega odstopa bo zato skoro gotovo tale: vladna večina se utrdi in disciplinira, socialni demokrati pa opuste razdiralno obstrukcijo v parlamentu. Gre torej za okrepitev zrahljane avstrijske demokracije.

### Velike spremembe v Jugoslaviji.

V času ko pri nas slovenski časniki niso izhajali, se je zvršil v Jugoslaviji velik politični preobrat. Strankarske razmere so se bile v poslednjih letih tako zaostrile, da je narod trpel od tega veliko škodo. Mesto da bi politiki gledali na koristi države, so se ljuto napadali in lovili za oblast. Osebno sovraštvo je bilo v poslednjem času tako silno, da niso odgovorni politiki hoteli niti med sabo občeovati in da je velik del poslancev, namreč radičevci in Pribičevićevi demokrati zapustil Narodno skupščino in izjavil, da se nikdar več ne vrne v Beograd. Radičevci in samostojni demokratje so bili celo sklenili, da začnejo proti vsem pristašem vlade družabni bojkot, da se jim na cesti izognejo, da jim ne dajo roke in tako dalje. Radi tega je

država trpela na ugledu pred zunanjim svetom in je zastajala državna konsolidacija. V desetih letih od ustanovitve Jugoslavije ni narodna skupščina niti izenačila zakonov, tako da je vlada v državi šest ali sedem vrst postav, da so bili celo davki neenaki, in povrhu je nastopila še kriza v industriji in poljedelstvu. Kralj Aleksander je sklenil narediti tem neznosnim razmeram konec.

### Vlada generala Živkovića.

Dne 6. januarja t. l. je izdal oklic na narod in mu naznanil, da je Narodna skupščina odpravljena in Vidovdanska ustava ukinjena. Kralj prevzema s tem dnevom v roke vso oblast in hoče s pomočjo njemu odgovornih ministrov obnoviti do temeljev državo. Da neha strankarska hujskarija med ljudstvom, so se vse stranke brez izjeme razpusstile. Na čelo nove vlade je bil poklican poveljnik kraljeve garde general Peter Živković, mož železne energije in velike politične sposobnosti. Član vlade je tudi dr. Anton Korošec, ki je prevzel ministrstvo za železnice. Hrvatje so dobili nič manj ko 5 ministrov, med njimi tudi važno mesto finančnega ministra, ki ga ima dr. Stan-ko Šverljuga.

Nova vlada je šele četrty mesec na krmilu, a je izvedla več reform nego razpuščena Narodna skupščina v desetih letih. Izdala je enoten državljanski zakonik, enotno trgovsko pravo, odpustila nesposobno in nepotrebno uradništvo in tako dalje. Ravnokar beremo, da je izšel zakon o preuredbi državne uprave in da se je zmanjšalo število ministrstev. Odpravili so ministrstva za zdravje, za pošto in brzojav, za agrarno reformo in za vere ter jih združili s sorodnimi ministrstvi.

Preden se vse v državi preuredi, bo treba gotovo še par let. Kralj Aleksander je obljubil, da vrne deželi, čim bo država urejena in pošteno organizirana, parlament in vse ustavne svoboščine. Zakaj tudi on smatra demokracijo za ideal, v katerega trdno veruje. Toda za demokracijo mora biti ljudstvo zrelo in se mora za njo vzgajati.

V razgovoru, ki ga je imel te dni z dopisnikom ameriškega dnevnika New York Times, je rekel: »Prepričan sem, da se bo po dobi, v kateri se narod osvobodi politične nesloge, rodila mnogo boljša in močnejša Jugoslavija.«

## Kako plačaš „Novi list“?

Današnji številki prilagamo položnice, podobne sliki na drugi strani. Kdor je že plačal naročnino za »Novi list«, lahko uporabi položnico, recimo za soseda, ki bi se rad naročil, a je nima. Na isto položnico lahko nakažete tudi več naročnin in ne samo ene. Tedaj morate seveda napisati večjo svoto nego 12.30 lir.

Kako izpolnite položnico, je na sliki razvidno.

Če hočeš kaj napisati »Novemu

listu«, recimo, da pošleš naročnino za več oseb, napišeš to od zadaj na položnici, in sicer tam, kjer stoje besede: »Spazio per le comunicazioni del versante...«.

Ko si izpolnil položnico (lahko jo izpolniš tudi na poštnem uradu), odaj jo z denarjem vred poštnemu uradniku, od katerega dobiš potrdilo, da si plačal.

Upravništvo prosi, da plačate »Novi list« takoj, ker ji s tem olajšate delo,



sebi pa zagotovite redno prejemanje lista. Vsakdo naj priloži vsaki pošiljki — vsaj 30 stotink, ker toliko znaša kolek, katerega moramo plačati za vsakega naročnika državi.

Istočasno z naročnino lahko pošljete po isti položnici tudi 1 liro za Pra-

tiko, katero dobite potem poštne prosto na dom.

Naročnine »Malemu listu« za leto 1929 vračunamo. Kdor je plačal 5.30 lir, bo dobival »Novi list« do srede junija meseca, kdor je plačal 10.30 lir, ga bo pa dobival do konca oktobra. Taki

naročniki naj pošljejo potem še 7.50, oziroma še 2.50 lir in bodo imeli plačano naročnino do konca leta. Preplačila hvaležno sprejemamo.

Prosimo točne naslove s hišno številko.

Amministrazione delle Poste e dei Telegrafi  
Servizio dei conti correnti postali

Certificato di allibramento

Versamento di L. 12.30

eseguito da Pelhar Ivan

residente in P. Pietro del

via Corso 75

sul c/c N. 11/4847

intestato a: „Novi list Gorizia“

Addi 15/4 19 29

Bollo lineare dell'ufficio accettante

N. del bollettario ch 9

Bollo a data dell'ufficio accettante

Vedi a tergo la causale (accoltativa), e la dichiarazione di allibramento.

Amministrazione delle Poste e dei Telegrafi  
Servizio dei conti correnti postali

Bollettino per un versamento di L. 12.30

Lire dodici 30% (in lettere)

eseguito da Pelhar Ivan

residente in P. Pietro del Corso 75

via sul c/c N. 11/4847

intestato a: „Novi list Gorizia“

nell'ufficio dei conti di Trieste

Addi 15/4 19 29

Bollo lineare dell'ufficio accettante

Spazio riservato all'ufficio dei conti

Cassa di L.

Bollo a data dell'ufficio accettante

Amministrazione delle Poste e dei Telegrafi  
Servizio dei conti correnti postali

Ricevuta di un versamento

di L. 12.30

Lire dodici 30% (in lettere)

eseguito da Pelhar Ivan

residente in P. Pietro del Corso 75

via sul c/c N. 11/4847

intestato a: „Novi list Gorizia“

Addi 15/4 19 29

Bollo lineare dell'ufficio accettante

Cassa di L.

Bollo a data dell'ufficio accettante

Cartellino numerato del bollettario di accettazione

L'Ufficiale di Posta

L'Ufficiale di Posta

## Okno v svet.

### Pogajanja med Francijo in Italijo.

Dne 21. marca so se pričeli v Rimu razgovori med odposlanci italijanske in francoske vlade, ki imajo namen odstraniti obstoječa nasprotja med Italijo in Francijo. V zadnjih letih so se odnosi med obema državama razvili večkrat v pravo sovražnost. Sedaj se obe vladi trudita, da bi naredili konec tem neznosnim razmeram.

### Atentat v Zagrebu.

O morilcih na uglednega zagrebskega časnikarja Antona Šlegla, o čigar umoru smo že poročali, ni še nikakega sledu. Zaslišanih in aretiranih je bilo več ljudi, med njimi tudi več političnih osebnosti, toda vsem se je posrečilo dokazati svojo nedolžnost. Kljub nagradi 200.000 dinarjev, ki jo je razpisala vlada na morilčevo glavo, je preiskava v zagati. Javnost je sicer prepričana, da gre za politično dejanje, da so umor zakrivali ljudje, katerim ni po volji pošten sporazum med Hrvati in Srbi, vendar preiskovalna oblastva niso še prišla do nikake razjasnitve.

### Vladna kriza na Nemškem.

Poročali smo, da ima zunanji minister Stresemann težave z lastno stranko in da bo moral morda celo odstopiti. Vzrok so bili novi davki v iznosu 380 milijonov mark, katere je vlada predložila, a jih Stresemannovi poslanci niso marali potrditi. Ravnotako so se bunili proti novim davkom demokrati. Radi tega je nemška vlada že par mesecev v krizi. Spori

so nastali tudi med katoliškim centrom in socialnimi demokrati. Zato je bilo pričakovati, da vlada odstopi in se zopet razpišejo volitve.

V teh dneh se je na položaj nena doma zboljšal. Stranke so se domenele, da znižajo nove davke od 380 na 130 milijonov, ostali primanjkljaj se pokrije z varčevanjem. S tem je zagotovljeno, da najde proračun v parlamentu večino in da Stresemann ostane. Obenem so se pričela pogajanja za sestavo široke koalicijske vlade, v kateri bi bila zastopana velika večina nemških strank.

### Bombe v parlamentu.

V Indiji, ki je največja angleška prekmorska dežela, ima domače prebivalstvo lastno zbornico in vlado. Angleži, katerih je v deželi manj ko 100 tisoč nasproti 300 milijonom domačinov imajo pa kljub temu veliko moč toliko v vladi kolikor v parlamentu. Oni drže vajeti v rokah in obračajo politiko po svoji volji. Sedaj so spravili pred parlament zakon o javni varnosti, ki služi le njim in je vzbudil veliko ogorčenje med indijsko mladino. Zato sta se spravila dva mlada Indijanca v parlament ter vrgla na ministrske sedeže več bomb. To se je zgodilo med sejo in povzročilo grozen strah med poslanci in občinstvom. Mnogo ljudi je ranjenih, med njimi pa le en Anglež. Pravijo, da tiči za atentatom Moskva, ki podpira v Indiji narodno revolucijo proti angleški tujevladi.

### Spor radi dolgov.

Srbija je bila že pred vojno v tesni zvezi s Francijo in dobivala v Parizu tudi posojila. Današnja Jugoslavija ima radi tega nasproti Franciji 700 milijonov frankov predvojnega dolga. Med svetovno vojno so si Srbi izposodili v Parizu še nadaljnih 1800 milijonov frankov. Vsega skupaj dolguje torej Jugoslavija 2500 milijonov frankov. Sedaj ko je treba vračati, je nastalo vprašanje, ali naj se plača dolg v zlatu ali v papirju. Jugoslavlani pravijo, da vrnejo 2500 milijonov frankov v bankovcih, Francozi pa zahtevajo zlato pred in medvojno vrednost. Razlika znaša približno sto od sto, Jugoslavija bi morala plačati še enkrat toliko. Obe stranki se nista mogli še zediniti in spor je trd, ker gre pač za denar.

### Trockijeve težave.

Iz Rusije pregnani komunistični voditelj Leo Trockij se še vedno nahaja v Carigradu in ne more dobiti dovoljenja za potovanje v Nemčijo. Berlinska vlada se ni še mogla odločiti, ker ima vsaka stranka v parlamentu gledé Trockijevega bivanja na Nemškem drugo mnenje. Bati se je, da bo večina nemških strank nasprotna in da Trockij ne bo mogel stopiti čez nemško mejo. To so slabe strani slavnih in velikih mož! Ko bi bil Trockij navaden človek, bi se z njegovo osebo ne ukvarjali nemški ministri, poslanci, stranke in časniki, kakor se ravnokar dogaja, a zato bi smel svobodno potovati po svetu. Njegova slava mu je danes v veliko spotiko.



**Združitev Avstrije z Nemčijo.**

Avstrijski Nemci so se koj ob koncu svetovne vojne hoteli združiti z Nemčijo v eno državo. Velesile v Parizu so to prepovedale, ker bi se bila tako Nemčija vzlic porazu povečala, saj bi bila večja ko pred vojno. Njena meja bi bila šla do Ogrske nižine in bi se dotikala pri Trbižu in na Južnem Tirolskem Italije.

Kljub prepovedi, delajo pa Avstrijci in Nemci z vsemi silami na združitev. Izenačili so celo vrsto zakonov, tako da vladajo v Nemčiji in Avstriji v mnogih oziirih iste postave, odpravili so potne liste, priznavajo enako veljavo visokoškolskim naukom in izpitom v obeh državah, uvedli so enako organizacijo vojske in celo iste vojaške suknje in ista povelja. S časom bodo v Nemčiji in Avstriji razmere tako slične, da ne bo občutiti, kje neha meja. Mladino vzgajajo v novem duhu tudi v šoli. Tako je n. pr. »Avstrijsko-nemška zveza« razpisala te dni med avstrijskim učiteljstvom nagrado za knjigo z naslovom: »Kaj je za nas avstrijske Nemce Nemčija?« V njej se bodo obravnavala različna vprašanja, kakor: »Zakaj hoče priti avstrijski Nемец pod Nemčijo?« ali »Zgodovina Avstrije del skupne nemške zgodovine« ali »Pomen nemške Avstrije za Nemčijo«. Knjiga mora biti spisana do 1. junija in je namenjena šolski mladini.

Če pojde delo Avstrijcev in Nemcev par let po tej poti, bo združitev Nemčije in Avstrije resnično, čeprav ne postavno kmalu izvršena, in nobena sila na svetu je ne bo mogla preprečiti. Manjkalo bo le zunanje priznanje diplomatov.

**Nemška vojna odškodnina.**

V Parizu so pogajanja med Nemčijo in državami bivše antante v polnem teku. Gre za to, da se po desetih letih miru, končnoveljavno določijo, kako velika naj bo nemška vojna odškodnina. Francozi so zahtevali najprej 60.000 milijonov zlatih frankov, a so se te dni zadovoljili s 40.000 milijoni. Nemci so predlog odklonili.

Dr. Ivan Tavčar:

**Cvetje v jeseni.**

(Dalje.)

## III.

Kmet je kralj. Če ima dobro in čedno napravo, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in za davek, če nima dolgov, pač pa polne hleve, in če ima še kopico zdravih in pokornih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.

Tak kralj in gospodar je bil Presečnikov Boštjan na Jelovem brdu. Njegova hiša je stala prav pri koncu vasi. Zidana je bila in imela je tako imenovano »gorenjo hišo«, okrog katere je teklen lesen hodnik. Okna so tičala v okvirju zelenih, kamenitih stebričev, a z železom so bila tesno zapazena. Nad okni je kraljeval sv.

šele v trenutku, ko bo Nemčija vedela, koliko ima vsega skupaj plačati, lahko naredi načrte in začne mirno gospodariti. Doslej je vedela samo, koliko ima odšteti na leto, a ni znala, kedaj neha plačevanje.

**Kralj Boris v Pragi.**

Kakor smo napovedali, je bolgarski kralj Boris te dni obiskal Prago. Sprejel ga je predsednik Masaryk in zraven sta bila tudi načelnik vlade Udržal ter zunanji minister Beneš. Boris je nato odpotoval v Berlin.

**Obsojeni hrvaški politiki.**

Bivša voditelja hrvaške kmečke stranke Mačka in Predavca so zagrebski sodniki obsodili na 14 dni zapore. Pregrešila sta se proti tiskovnim postavam.

**Angleški trgovci na Ruskem.**

Med Anglijo in boljševiško Rusijo vlada neprijaznost. Angleži ne priznavajo ruske komunistične vlade in z njo že skoro dve leti ne občejuje. Politiki pravijo, da so med obema državama pretrgane diplomatske zveze. Od tega nima Anglija nobene poli-

tične škode, pač pa mnogo Rusija, katero silno boli, da je Angleži ne priznavajo. Popolnoma drugače pa je v gospodarstvu, kjer so se Rusi popolnoma osamosvojili od Angležev. Kar so prej kupovali na Angleškem, dobivajo sedaj po večini iz Amerike in Nemčije. Anglija pa kupuje še vedno ogromne količine lesa in petroleja na Ruskem, ker ji to tako kaže. Politično so torej zmagovalci Angleži, gospodarsko Rusi. Angleže so izrinili iz ruskih trgov Amerikanci in Nemci. Da bi popravili položaj, so Angleži koncem marca poslali posebno odposlanstvo trgovcev na Rusko in jim naročili, naj pripravijo pot zopetnemu prijateljstvu. Pri žepu so tudi Angleži zelo občutljivi!

**Jugoslovanski proračun.**

Finančni minister dr. Stanko Šverljuga je predložil koncem marca kralju Aleksandru v podpis proračun za leto 1929./30., ki znaša 12 milijard 450 milijonov dinarjev. Stroški so kriti z dohodki, proračun je torej v ravnosti težju.

**Božja solza.**

Prinašamo v nastopnem članku, ki ga je napisal 25. januarja leta 1900., torej pred 29. leti, škof dr. Anton Mahnič v hrvatskem listu, »Pučkom Prijatelju«, in ki se glasi takole:

Odkar je pravični Bog izrekel prokletstvo nad grešnim svetom, je usoda človeštva žalostna. V potu svojega obraza mora zemljo obdelovati, a zemlja mu rodi trnje in osat.

To je usoda mnogih ljudi, medtem ko je le majhno število ljudi izbranih, da kaj imajo, uživajo dobrine, pridobljene po sreči ali po naključju. Bedna raja privezana h grudi, samo ona ve, kako grenak je kruh Adamovih otrok. samo ona čuti, da je zemlja v resnici solzna dolina.

Jarem tlačanih v stari dobi je postal zmeraj težji, zmeraj neznošnejši, čim jačja je postajala sebičnost in

samoljubje bogatinov. In to je doseglo svoj vrhunec baš v tako zvani zlati dobi Rimljanov. Tedaj so med izbranim ljudstvom farizeji in saduceji, prožeč roko Rimljanom, tiščali in davili trpine. A kaj naj rečemo o poganskih narodih, kjer sta dve tretjini ljudi težko vzdihovali v najhujših okovih najokrutnejšega robstva.

Krik in vpitje stradajoče raje je segel do neba. Z neba je stopil Bog sam. Ta Bog je prevzel ljudsko naračavo in človeško srce. Gledajočemu človeško bedo se mu je žal storilo, ker je videl, da so zmedeni in razkropljeni kot ovce brez pastirja (Mat. 9, 36), ker niso imeli ničesar jesti (Mark. 8, 2) ter ganjen v svojem božanskem srcu reče: »Žal mi je tega ljudstva.« (Mat. 15, 32).

Da, to ljudstvo, žejno nebeškega nauka, je šlo za Jezusom in pozabilo na skrbi zemeljskega življenja. Hrepenelo je po besedi onega, ki se je po-

terjan ter s svojo golido zabranjeval požare.

Tik hleva na dvorišču je ležal velik kup gnoja, a vzlic temu sta se povsod kazala snaga in red. Na steni je viselo raznovrstno orodje, da je bilo takoj pri rokah. Tnalo je bilo pometeno in glavna pot proti hiši je bila še celo s peskom posuta. Tik vhoda pri veži je tekla voda iz umetnega vodnjaka, ker so Presečnikovi že v tistih časih imeli svoj vodovod.

Pri tej hiši si se takoj čutil domačega, ker ni bilo v vsi naselbini ničesar, kar bi bilo ustvarjalo kaj nesoglasia. Vse se je strinjalo in vjemalo.

Bila je že noč, ko sem stopil v vežo.

Dolga ta veža se je končala v močno kuhinjo, visoko obokano. Kardar je visoki ta obok bil poln mesa, ki se je ondi sušilo, je človeku posebno dobro del pogled na njegovo blagoslovljeno višino. Obok kuhinje in tudi veža sta bila zavita v saje, od ka-

terih je pri južnem vremenu kapalo ter se svetlo nabiralo na tlaku. Nad tem se tiste dni še nihče ni spodtikal; bila je to nekdanja navada, tako da je kapalo že pri starem očetu in brez dvojbe tudi že pri tega očetu.

V veži je vladala tema, samo od ognjišča sèm se je svetilo. Tam se je togotila ženska, da niso burkle postavljene, da ni mogoče loncev postavljati in da so moški vsako leto boli zanič.

Glas te ženske mi ni bil neznan in vedel sem tudi, komu velja ta jeza in srd. Bila je dekla Liza, ki je pred petimi leti že tudi služila pri Presečnikovih. A njena beseda je veljala hlapcu Danijelu — pomislite, to cokljarsko ime v tem olikanem pogorju! — ki je istotako že dolgo vrsto let služil pri Boštjanu.

Že večkrat sem omenjal, da je tedanji čas imel svoje posebne navade.

Med take navade je spadalo tudi,



nižal v hlapca, v trpina, ki je revnim obečaval nebeško kraljestvo. Medtem so se pa na svoje bogastvo ponosni razkošneži zabavali za bogato obloženo mizo in premišljali, kako bi se čimprej iznebili božanskega prijatelja tlačenega ljudstva.

»Žal mi je tega ljudstva!« Evo prve solze prelite za trpina! Kanila je iz očes božjih. Solza je prišla iz srca tistega Boga, ki ljubi vse, kar je ustvaril, ki ne gleda na človekov obraz, marveč na dušo — in tudi siromakova je ustvarjena po podobi svojega Boga.

In solza božja je padla na plodna tla. Vzbudila je ljudska srca in v njih predramila krščansko ljubav, iz ka-

tere je vzniknil in še neprestano poganja najplemenitejši socialni družabni cvet — krščanski demokrati zem, ki je zapisal na svoj prapor: »Z Bogom za trpeči narod.«

Če bi danes stopil Sin božji z neba med nas, bi zopet potočil božje solze ter vzkliknil: »Žal, ah, žal mi je tega ljudstva, ki edino še vztraja pri meni, a to ljudstvo nima česa jesti (Mark. VIII., 2): to ljudstvo je zmedeno in razkropljeno kot ovce brez pastirjal«

Da bi tako tudi nas, ki nam je poverjena vzgoja trpečega ljudstva, ganiła božja solza ter navdušila za delo, za žrtve: »Vse, vse za trpeče ljudstvo!«

## Kaj nam z dežele pišejo?

### Iz Postojnsčine.

#### Postojnske novice.

Letošnja zima je pobrala mnogo ljudi, zlasti starih in pa otrok. Umrlo jih je do konca marca 31, dočim jih je lansko leto v istem času samo 13. Zadnja je umrla 1. aprila 66-letna Tezrezija Starman, mati gosp. nadučitelja Franceta Starmana iz Orehka, ki se je te dni izselil v Jugoslavijo. Bila je dobra in pridna krščanska žena in mati 12. otrok od katerih je živih še 7. — Od tihe do cvetne nedelje so imeli v dekanijski cerkvi v Postojni misijon trije gg. lazaristi iz Mirna pri Gorici. Verniki so se mnogoštevilno odzvali klicu po obnovi krščanskega duha in življenja. Spovedanih je bilo 2.500, obhajanih pa 4.000. — Iz Postojne sta predstavljena v Tolmin policijski komisar Bichi in major obmejne milice g. Conti. Oba sta bila dobrohotna in ustrezljiva gospoda, ki sta s svojim pravičnim postopanjem in taktom mnogo storila za mirno sožitje med tukajšnjim prebivalstvom. — Velikonočne praznike smo zelo slovesno praznovali. Pri procesiji na velikonočno soboto je igrala na novo organizirana mestna godba, ki šteje

35 godbenikov. Na oba praznika pa smo slišali v dekanijski cerkvi prekrasno cerkveno petje z orkestrom. Igrala se je sv. maša Griesbacher; Stella maris, Premrl St.: Graduale in sekvenca, ki jo je zelo posrečeno instrumentiral domači akademik V. Ukmar, in Filke: Offertorij. Pevski zbor šteje po 15 pevcev in pevk, ki se zelo žrtvujejo za cerkveno petje. — Počasi prihaja pomlad v deželo! Zemlja je pa še tako premrzla, da vse poljsko delo počiva. Občuti se veliko pomankanje semenskega kromirja, ker je lanski krompir po veliki večini zmrznil. Če bi deželni kmetijski urad vzela preskrbo krompirja v svoje roke in poskrbel, da bi se dobil po nižani ceni, bi rešil s tem kmeta velike skrbi.

#### Šempeter na Krasu.

Tudi nas Pivčane je močno razveselil »Novi list«. Hitimo ga vsi podpirati! Ker gre gozd, glavni zaslužek pivškega kmeta vedno bolj navzdol, odhaja krdelo za krdelom v Argentino in Brazilijo. Toda Bog vedi, če si ne bi kdo s tistimi štirimi tisočaki, ki jih za pot porabi, tudi doma opomogel. — Snega imamo še zdaj po zametih vse polno.

da sta se štela hlapec in dekla, če sta služila daljšo dobo pri dobrem gospodarju, za nekako zaročena z namero, da se vzameta, kadar si dosti pri služita.

Taka zaroka je vezala tudi Lizo in Danijela, ker sta že več nego deset let služila skupaj. In res je ona varčevala, kar se je dalo, a Danijel — že ime kaže, da je bil svoj čas prinesen iz Trsta — je bil falot, ki je nalagal zaslužek najrajši v svojem lastnem grlu. Ta ljubezen torej ni bila brez viharjev: prav rado se je bliskalo in včasih je še celo treskalo.

Danes je pri ognjišču treskalo:

»Pri ljubem Bogu nisi zanič! Še podkuriti nimam s čim, ti grdoba lena!«

Mimo mene je prikrevljal Danijel s kozavim svojim licem. Imel je desno nogo krajšo od leve, ker se je sploh pri vsakem Tržačanu — pri nas smo jim rekli Tržan — kazala kaka

telesna hiba. Kmalu se je prigugal nazaj in nosil je polno naročje ravnokar naklanih trsak. Vrže jih pred ognjišče rekoč:

»Že zjutraj sem ti jih nasekal. Saj zmerom mislim nate, Lizka!«

Zadnjo besedo je nekako sumljivo izgovoril, tako da se je lahko čulo za »Liziko« ali pa tudi za »Lisko«, kravo v hlevu. Liza jo je umela za kravo.

»Ti vrag črni!« Pograbila je za oklesček ter udarila za Danijelom, ki jo je urnih peta odkuril iz veže.

Vstopivši v hišo, opazim Boštjana za mizo. Kar čutil sem, kako se je v njem vse vnelo od veselja, da ga obišče sorodnik. Takrat je imelo pri nas sorodništvo še nekaj cene, in če si sorodnika obiskal, si vedel, da si prišel k svojim ljudem. Vzlic temu pa Boštjan pri mojem vstopu niti izza mize ni vstal. In da bi si bila v roko segla, o tej gosposki šegi tista leta v Jeslovem brdu še govornice ni bilo! S

## S Krasa.

### Gornji Kras.

Na belo nedeljo zjutraj je bil toplo mer za eno stopinjo pod ničlo in kralovi so bili zmrznjeni. Nanos in Časvensko pogorje je še vse pod snegom in zato ne upamo, da bi se kaj kmalu zemlja razgrela. Bojimo se, da nam krompir v zemlji zmrzne. Jesensko žito po večini ne bo uspelo. Slaba znamenja!

### Tomaj.

V nedeljo 14. t. m. bodo v naši umetniško preslikani farni cerkvi prvič zadonele nove orgle. Slovesna maša bo ob desetih.

### Prečnik pri Nabrežini.

Dne 20. marca t. l. je umrl po kratki, a mučni bolezni v 80-letni starosti Jožef Pavlina iz Prečnika št. 2, oče g. podžupana. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, da je bil pokojnik splošno spoštovan.

### Temnica.

29. marca ob treh zjutraj je po kratki in mučni bolezni umrl posestnik Henrik Colja. Zapušča vdovo s petimi otroci. — Naši prazni vodnjaki še vedno čakajo dežja.

### Ponikve na Krasu.

Na veliki petek smo pokopali 40-letnega Juvencija Turka, ki ga je več let davila huda bolezen in ga je končno rešila trpljenja jetika. Naj v miru počiva!

### Sežana.

Pri nas je huda zima precej ljudi spravila v grob. Ančka Plešetova, ki jo je tudi pobralo, je bila menda zadnja beračica, ki je še hodila od hiše do hiše. Treba bo, da občina poskrbi za take uboge.

Letošnji pust je bilo pri nas malo porok. Marsikatera tetka, ki je že v zadnjem krajcu, je tudi to pot šla v »vilce«.

Ženitovanje po starem običaju pa so imeli 9. januarja v Danah pri Sežani. Poročile so se tri hčerke posestnika Ivana Miklavca št. 1. Danskim

svetlim očesom me je pogledal in dejal:

»Nol«

In jaz sem odgovoril:

»No, da ste le zdravi!«

Nato je Boštjan zaklical svoji ženi, da naj prinese »štobere« in luč. Tedaj v našem pogorju še ni vladal »smrdljivec«, pač pa je v leščerbah gorelo laneno olje. Leščerbe so stale na štobrih, majhnih, lesenih stebričkih, odkoder je izhajalo preikone tudi ime. Če se je v kaki gostilni nabirala nevihta, je gospodar najprej ukazal gospodinji ali dekli, da je spravila štobričke v kraj, ker so bili za tepež pripravo orodje. Danes ne iztaknemo štobra več v kmetijskih hišah, od Škofje loke pa do Cerknega ne! Laneno olje je podleglo in smrdljivi bratec gospodari na mizah. Mlajši zarod pa nima več pojma o prej tako potrebnih premičnini. Kultura je vzela štobre!



mamicam, ki so to ohcet gledale, so je gotovo močnik prismojil, tako jih je zanimalo.

Stari ljudje se večkrat pogovarjajo, da so naši predniki nekaj hodili k raznim mazačem in konjedercem, da so jim za malo odškodnino puščali kri. Ta navada se je pri nas zopet udomačila. Hodijo v hišo v »Gradišću«, kjer takemu bolniku brezplačno storé to ljubav, in sicer s tem, da ga počijo s polenom po betici! Pravijo, da je to izvrsten lek za preganjanje ljubezenskih bolezní!

Vsled hude zime so Orlečani večkrat videli volka pohajati okrog vasi. Orleške mamice vedo povedati, da mu je enkrat orleški »birt« komaj ušel ter da mu je moral svoj nahrbtnik z vso prtljago vred pustiti za spomin. Ko bi pa o pravem času zvedel zanj Janez Godčev iz Merč, bi ga gotovo pihnil, kakor je svoj čas njegovega strica — medveda!

#### Raša.

Smrt je zagrabila v cvetu mladosti malo Lidijo Komparetevo. Žalostnim staršem naše sožalje!

### Iz Vipavske doline.

#### Planina pri Vipavi.

Velikonočne praznike smo obhajali v najlepšem redu. Popoldne je šla mladina, kot je pri nas že zdavna vkošenjena navada, na hrib sv. Pavla. Na velikonočni ponedeljek smo imeli tu gori slovesno mašo. Ljudstva je iz vseh sosednih krajev prišlo prav obilo v ta planinski Emavs.

#### Dornberg.

V nedeljo opoldan smo se poslavljali od naših najnovejših Amerikancev. Odšlo jih je deset — obojega spola. Sami mladi. V slovo smo jim zapeli polno naših lepih pesmi. — Vnovič jim želimo srečno pot! — Naše prve pridelke, črešnje in breskve, sta po večini vničila slana in mraz zadnjih dni. Sploh lahko računamo, da je za letos že polovica naših dohodkov izgubljena.

Barba je nekaj odlašala. Ko je prislesla štober in plamtečo leščerbo, sem opazil, da je morala že vedeti o mojem prihodu. V kratkem času si je preoblekla srajčnik — tudi to, za naše ženstvo tako značilno oblačilo je zagazilo v pozabo — kateremu se je videlo, da prihaja iz perila. Tudi nov predpasnik si je bila pripasala.

Barba je bila še vedno postavna žena. To sem ji tudi v obraz povedal, tako da se je zadovoljno zasmejala. V tem pogledu so ženske vse enake, in najsi nosijo svilene, s čipkami obrobljene dolge srajce ali pa kratke, na rokavih v gube nahrane srajčnike!

Menili smo se o letini, o živini in o visokih davkih. Ko sem povedal, da ostanem pri Presečnikovih nekaj tednov, se je obema razžarilo lice. Prepričan sem bil, da sta se tega v resnici veselila. Pri tem se ni predla nikaka pretirana govornica, kaj naj se mi da jesti, kako naj se z mano počenja

#### Vogersko.

Prvo številko »Novega lista« smo sprejeli z velikansko radostjo. Prav slovesno smo praznovali veliko noč. Pevci in pevovodja so se zelo potrudili. Pokazalo se je, da se da marsikaj doseči, če je vodilna roka dobra. Le alt je še nekam premočan in neuglajen. — Oziramo se s strahom v nebo. Suša je, nič ne zeleni. Preživeli smo dve slabi letini, da bi vsaj tretja bila boljša!

#### Zalošče.

Lepo vreme ob praznikih je pospešilo delo na polju. Dežja pa le vsi komaj pričakujemo. Smrt nam je pograbila pred tremi tedni Vodopivca Jožefa. Na veliko noč smo pa spremili na zadnji poti Saksida Ivana. Bog jima daj mir! Družinam izreka mo svoje sožalje!

#### Prvačina.

Radostno smo tudi mi Prvačkovci sprejeli vest, da je spet dovoljen slovenski časopis. Vedeli smo, da bo načelnik vlade uvidel, da ne more kar precej velik del izobraženih državljanov ostati brez tiska. — Zdaj ko kupujemo semena, se zmislimo na lansko slabo letino. Letošnja zimska zmrzal je dobro prijala naši težki zemlji, zato upamo na boljšo letino, če ne bo suše.

#### Skrilje.

Vsi smo v veseljem sprejeli »Novi list«. Odkar ni bilo listov, nismo dali v svet nič novic iz naše vasi. Španska bolezen in pljučnica sta hudo razsajali. V tem letu smo spremili k večnemu počitku že deset vaščanov. Dne 10. marca je preminil Jožef Cigoj, oče desetih otrok, odbornik pri gradbi nove cerkve. — Dne 20. marca je pa zatisnil za vedno oči Franc Kravos, mož poštenjak. Rajni je bil več let župan, zdaj pa predsednik odbora pri zidanju nove cerkve. — Domača gruda jima bodi lahka! — Suša nam že sedaj grozi. Zima je bila res nenavadna. Mnogo trt je popokalo. Tudi sadno drevje je močno prizadeto. Velikonočni prazniki so mirno in veselo po-

in o drugih takih sitnostih. Umelo se je na obeh straneh, da bom živel, kakor živi človek, če pride med svoje.

Stemnilo se je. Posli so pričeli cepati v hišo, in naenkrat je bila miza zasadena. Gospodinja je hitela po večerjo.

Najprej se je pred nas postavila velika skleda celega krompirja, iz katere se je mogočno kadilo. Mati Barba je na mizo za družino natrosila velik kup soli, za naju z gospodarjem pa manjšega. Sad zemlje smo jemali iz skled, ga solili in jedli. Ko sta bila v posodi zadnja dva kosa, ju je pograbil hlapec Danijel, rekoč:

»Ostati ne sme nič!«

Nato je prišel na vrsto sok, v katerem je vrgla gospodinja veliko kepo rumenega masla. Vsak je dobil leseno žlico, skupno smo zajemali, pridno in z vnemo. Tuintam je Liza zavpila nad Danijelom:

»Ne lovi samo štrukljev!«

tekli, a mislim, da v mnogih družinah ni bilo običajnih potic. — O zidanju cerkve bomo pozneje še kaj poročali.

#### Sv. Mihael.

Praznike Gospodovega vstajenja smo v prirčnem veselju praznovali. Na velikonočni ponedeljek je imel pri nas sv. mašo č. g. prof. Cigoj. Prav lepo pridigo je imel.

### Iz goriške okolice.

#### Vrtojba.

Naša fara ima eno največičastnejših cerkev na deželi. Tudi velika je, a v čast faranom povemo, da je še precej polna ob nedeljah. — Vstajenje je bilo zelo slovesno. G. Bratuž iz Gorice je vodil petje, č. g. prof. Terčelj je pa daroval veliko mašo.

Pri nas je menda vsega v izobilju, ker imamo kar devet gostilen.

#### Sovodnje.

Lansko leto smo radi suše pridelali zelo malo sena. Posebno sedaj to občutimo, ko moramo za seno izdajati težke stotake. Mnogo mož in fantov je šlo v tujino sreče iskat. Večina njih je šla v sosedne države; čez morje pa malokdo. — Praznike smo slovesno obhajali. Vrle pevke so pokazale, da vztrajna vaja pri dobrem pevovodji mnogo velja. Marsikdo je pogrešal moških glasov in orgel, katerih še ni na koru. — Razveselili smo se, ko smo prejeli »Novi list«, ki je tako bogat na vsebini.

#### Orehovlje.

Dolgo časa smo tudi pri nas pogrešali časnik. V teh mesecih, ko ga ni bilo, smo šele prav spoznali njegovo vrednost. — V listu beremo, da je preostra zima povsod povzročila hudo škodo. Pri nas je najhujše, ker ni sena. Pomagamo si s slamo, a ta ne da mleka.

TAKOJ ODDAM večletno trafiko, eventualno trgovino jestvin s stanovanjem. Naslov: čevljarna Culot, via Rastello 1.

Pa hlapče se ni dosti brigalo za karanje. Ko je bilo le še malo v skledi, je to k sebi potegnili, režeč se:

»Da ne bo mati mislila, da slabo kuha!«

Pri večerji je nosil prvo besedo stari Jakopin. Tisti dan je delal pri Presečnikovih. Je li imel ta starec kako krstno ali kako drugo ime, ne vem. Kar sem ga poznal, so ga klicali za Jakobina. Bil je Radeckega vojščak, ponosen na svoje trpljenje v vojski, ponosen tudi na svojo vojaško službo.

Ko se je na mizo postavil sok, je pričel:

»Kaj veste vi, ki na svetu niste nič izkusili in ki tudi nič ne veste!«

»Povej nam kaj!« je prosila Liza, ki se očividno še ni bila sprijaznila z Danijelom.

»Veliko ti lahko povem.« se je odrezal Jakopin. »Najlepše, kar je bilo, je bilo v Brešiji. Tam so nas puntarji



**Renče.**

V pretečenem predpustu se je poročila gospodična Ivanka Trojer z gospodom Jožefom Stepančičem. Oba sta bila odbornika bivšega prosvetnega društva. Vzela sta se gospodična Alojzija Kodrič, prednica Marijine družbe, in gospod Alojzij Špacapan. Bog daj obema paroma dosti sreče!

Naši zidarji že odhajajo v svet. Letos jih pojde še več. Večina jih hodi v Švico. Pa tudi v Ameriko jih je dosti šlo za srečo. Da bi jo le našli!

**Iz Gor.****Trnovo pri Kobaridu.**

Naša cerkev je dobila za viruhe nov ciborij in Marijin kip. Tudi strežniki so prvič po vojni imeli cerkvena oblačila. Vsem darovalcem Bog stotero povrni! — Opažamo tudi, da naša dekleta ne skrbijo za sveže cvetice v cerkvi. Le suhe rože so po altarjih. Naša cerkev je za našo vas še prevelika, a vendar bi jo morali na južnem koncu še povečati, ker je med mašo dosti fantov, ki tam zunaj ob steni šale zbijajo. Ko pojdejo v cerkev, naj pa nikar ne mečejo s kora vžigalic in kamenčkov na spodaj stoječa dekleta!

**Poljubin.**

Letošnja velika noč nam bo ostala v lepem spominu, ker nam je prinesla »Novi list«. — Kot povsod, tako pri manjkuje tudi pri nas semenskega krompirja. — Nekaj novega za našo vas je električna razsvetljava. Zdaj težko pričakujemo vodovoda. Sicer smo tudi ob najhujši suši imeli vodo, a treba je bilo iti daleč v potok po njo. — Tudi pri nas je smrt kosila. — Dosti fantov je šlo v tujino za srečo.

**Kozaršče.**

Vse priprave pričajo, da bo že letos dozidana naša ljuba cerkev na Mengorah, kakor nam je bilo ob novem letu napovedano in obljubljeno. Želja vseh je, da bi že letos v septembru mogli praznovati na Mengorah naš običajni »semenj«. Bog daj! Zavedamo se, da bo veliko truda in

nekaj komandirali, in grof Radeci« — Jakopin maršalovega imena ni mogel drugače izgovoriti — »je dejal: »Fant je, pojdemo iz mesta! Tisti dan me je imel profos<sup>1</sup> v rokah, ker sem bil nekaj nepokorščine izkazal svojemu koprolu. Po ulicah smo se gnetli, in streljali so na nas s streh in oken. Da, tako je bilo!«

»Pa ste vendar nazaj streljali?« se je vmešal Danijel.

Jakopin ga je zavrnil:

»Molči, ki nič ne veš! Gori za dimnikom je tičal in na nas streljal, da se je vse kadilo okrog njega. Za božjo voljo sem prosil profosa, da naj mi dá puško v roke. Dá mi jo! Tresk! in še danes ga vidim, kako je omahnil, zdrsnil po strehi in nato tlesknil na kamen, da je vse okrog škropilo. Lepo je bilo! In potlej smo šli v Mantovo.«

<sup>1</sup> Vojaški jetničar.

skrbi, ko je odmerjena tako pičla vojna odškodnina. Cerkevno vodstvo naj se ne straši, bomo rade volje kaj pomagali, ker hočemo ostati zvesti naši Mariji Mengorski.

**Kal nad Kanalom.**

Med vstajenjem na veliko noč zjutraj se je obesil dober posestnik Andrej Šuligoj iz Zabrd. Dogodek je vse pretresel. Škofija je dovolila cerkven pogreb. — V ponedeljek zjutraj se je pa razneslo, da je preminil Okroglič Stefan, po domače Sušec. Mož je bil v najlepših letih in skrben gospodar. Zapušča dva otroka v nežnih letih.

**Iz idrijskega kotla in okolice.****Roparski napad.**

Težak je posel gorskih mlekaric. Vsako jutro, bodisi v lepem ali slabem vremenu, prineso težak tovor na hrbtu v Idrijo. Parkrat se je že pred leti pripetilo, da je bila katera v gozdu napadena in oropana, toda ne od divjih, pač pa od krščenih zveri. Enak slučaj se je zgodil na veliki četrtek. Mlekarica Marija F. je šla zjutraj proti Idriji. Kar nenadoma stopi v gozdu iz za debele skale velik, mlad moški ter z nožem v roki zahteva od nje denar. Ker mu je ugovarjala, da nima nič, jo je sam preiskal po žepih. Denarja k sreči ni dobil, pač pa ji je odvzel 5 metrov blaga in eno srajco. Ko je prišla v Idrijo, je zadevo naznanila oblastvu. O napadalcu ni sledu.

**Smrtna kosa.**

Dne 6. t. m. je umrl nagle smrti rudarski vpokojenec in posestnik v Grapi g. Franc Podobnik v 71. letu starosti. N. v m. p.

**Pogreb.**

V torek 3. t. m. se je vršil pogreb g. Rejca, katerega je vodil preč. msgr. ob asistenci vse dekanijske duhovščine. Pogreba se je udeležil tudi č. g. Nace Breitenberger in kljub slabemu vremenu jako mnogo ljudstva. To je dokaz, da je bil rajni res blag in vsega spoštovanja vreden mož.

»Kaj je Mantova?« vpraša Liza.

Takrat se je Jakopin repenčil, kakor se repenči petelin na gnoju.

»Mantova je mesto; ajne greze feštunk, ajne greze boser.«<sup>1</sup>

Ta »greze boser« se mi je zagrizel v uho tako, da nisem mogel zadržati smeha.

»Le smejaj se.« se je zatogotil Jakopin, »dobro pa je le, če človek nemško govori!«

Ker je bilo mleko pozajeto, je družina vstala in odšla.

»Kje pa je Meta?« vprašam gospodinjo.

»Pri ognjišču je jedla.« odgovori mati, »in sodim, da jo je malo sram pred tabo.«

»Sitna je danes,« pristavi Boštjan, »in kadar jo prime tak dan, ni izhajati ž njo.«

Gospodinja ga je zavrnila:

<sup>1</sup> Velika trdnjava, velika voda.

**Godba.**

Že dalje časa se vršijo priprave, da se obe tuk. godbi združita v eno močno godbo. 70 novih godal je že v Idriji. Kapelnik nove godbe bo g. organist Ant. Uršič. Z vajami pričnejo v kratkem. V načrtu je tudi ustanovitev močnega orkestra, h kateremu se pritegne tudi orkester »Lira«. Ker so vse godbe že sedaj dobre, je upati, da bo nova godba jako močna. Sliši se, da bo vsaka tudi posamezno lahko nastopala pri pogrebi kot doslej.

**Prodekan.**

Knez nadškofijski ordinarijat je te dni imenoval č. g. duhovnega svetnika in župnika na Gori, Petra Likarja za prodekana idrijske dekanije. Sedanjemu dekanu veleč. g. monsignorju Arku bolna noga ne pripušča, da bi letno obiskoval župnije v hribih. Zato je sam prosil za pomočnika, knez nadškof mu je vstregel in imenoval župnika Likarja za prodekana.

**Sp. Idrija.**

»Novi list« je bil pri nas z radostjo sprejet. Sedaj bomo zopet lahko sledili svetovnim dogodkom in zajemali iz lista strokovne izobrazbe, ki je zlasti kmetskemu ljudstvu silno potrebna. Potruditi se hočemo, da ga razširimo čim največ mogoče. — Velikonočna procesija je bila tudi letos zelo lepa. Razsvetljava je bila tako obilna, da je v jutru naredila res močnen vtis. Tujci, ki stalno prihajajo na ta dan k Fari, trdijo, da tako prijetne procesije ni nikjer. Procesijo je vodil naš č. g. župnik ob asistenci dveh gospodov. Tudi pevski zbor je dobro vršil svojo nalogo. Idrijska cerkvena godba je tudi letos iz požrtvovalnosti jako dovršeno sodelovala, za kar smo ji hvaležni.

**Gore nad Idrijo.**

»Novega lista« smo zelo veseli. Upamo, da se bo pri nas kmalu udomačil in razširil. — Pred par meseci je tu umrl rudn. strojevodja v p. g. Andrej Podobnik. Star je bil 86 let, vendar je do zadnjega opravljal vsa dela. Svoje dni se je udeležil dveh

»Ne bodi prehud ž njo! Ni posebnega zdravja in hitre jeze je tudi.«

»Kar ima od tebe,« je dodal gospodar zadovoljno.

Hišna vrata so se nalahko odprla; gospodar in gospodinja pa sta utihnili. Nekaj časa je obstala, nato se je približala peči, da je stopila vsa njena postava na svetlo. Takoj sem videl, da je še pol otroka, pol device, torej najlepša stvaritev, s katero je osrečil Bog zemljo in moške na nji! Visoka je bila ko klas na njivi. Obraza še nisem mogel opaziti, ker je imela ruto tako zavezano, da ga je ž njo skrižala.

»Sèm pojdi, Meta!« sem jo pozval nekoliko osorno.

»Saj grem!« je odgovorila tiho. Nato je pristopila k mizi, sedla na stol in odvezala ruto pod obrazom, da ji je padla na rame.

(Dalje.)



vojn. Pokojni je bil oče tuk. gdč. učiteljice. N. v m. p.! Ostalim iskreno sožalje! — Zimo smo imeli strašno kot povsod. Čudno je, da je takoj po snegu nastopilo pomanjkanje vode.

## Iz Istre.

### Dekani.

Ravno na veliko soboto je prišel »Novi list« k nam. Dekančani, koliko lir se potrosi brez potrebe pri nas! Ali bi ne bilo bolje poslati tistih par lir naročnine za »Novi list«? Za praznike so se naši vrli pevci dobro postavili. Na veliko noč popoldne so si priredili majhno zabavo s petjem. Vsa čast vztrajnemu pevovodji in zborovemu predsedniku. — Pri veli-

častni procesiji je svirala tudi godba. Cerkovnik je z majhnimi svečkami prav lepo okrasil zvonik. Tudi vaščani so okna lepo razsvetlili. V srcih vseh je bila velika noč...

### Slape pri Materiji.

Meseca februarja je smrt ugrabila pridnega in dobrega mladeniča, 19-letnega Ivana Počkaja. Žalostnim staršem, ki so stavili veliko nad v svojega fanta, naše sožalje!

Na belo nedeljo popoldan začujem velik hrup po vasi. Misleč, da so cigani, pogledam in vidim, kako neko fante vleče harmoniko, 20-leten fant razbija po velikem, neki 55-letni mož pa drobi po malem bobnu. Starši nimajo ponekod še za sol, otroke pa s tako cirkuško reklamo na ples gonijo.

## CERKVENI PREGLED.

### Anton Martin Slomšek.

Ta slovenski pisatelj in veliki škof, ustanovitelj Mohorjeve družbe bo, kakor znano, najbrž proglašen za svetnika. Papež se zelo zanima, da bi se potrebni koraki čim prej podvzeli in je mariborskemu pomožnemu škofu Tomažiču meseca marca priporočil, naj se o Slomšku piše tudi v svetovno znanih jezikih.

### Škofje senatorji.

Po sporazumu s sv. stolico je nastalo vprašanje, ali vlada lahko imenuje sedaj škofe za člane senata. Italijanski listi pravijo, da ni ovire. Predvidevajo, da bodo za senatorje imenovani nadškofje iz Torina, Milana in Pize.

### Zanimiva izjava.

Nedeljski »Osservatore Romano« (poluradno vatikansko glasilo) objavlja na uvodnem mestu uradno vest, da so glasovi o kakem diplomatskem zblizanju med Vatikanom in sovjetsko Rusijo brez podlage. »Osservatore Romano« trdi, da bi se verske razmere v Rusiji morale spreminjati, potem bi lahko prišlo do zblizanja. Toda ravno za veliko noč so oblastva izgnala 82 let starega škofa Slivovskega v Vladivostoku. V Moskvi so zaprli enega izmed dveh katoliških duhovnikov. V marcu so pa samo v Podoliji (južna Rusija) aretirali 14 duhovnikov.

### Koliko je jezuitov?

Jezuitski red ima danes na celem svetu 9517 duhovnikov, okoli 11.000 pa je redovnih bratov, ki niso duhovniki.

### Kršćanstvo na Japonskem.

Kakor sporoča mednarodni poročevalni urad v Ženevi, je vstal na Japonskem nov socialni pridigar, Toyochiko Kagawa po imenu. On hoče zboljšati japonsko družbo s tem, da zanaša med najprostejše ljudske plasti evangelij. — Za enkrat ne smemo tej vesti dati preveč vere, ker ne izhaja iz krogov, ki so Cerkvi priznani. Vendar pa bo Kagawovo delo vplivalo tudi na katoliške misijonarje, ki so doslej imeli več vpliva pri zgornjih slojih, pri ljudstvu pa manj.

### »Brezbožniki«.

Med ruskimi boljševiki se je že pred leti vsidrala organizacija »kom-somolcev« (brezbožnikov). Cilj te družbe je popolno razkristjanjenje ljudskih plasti v Rusiji. Na to dela z vsemi sredstvi. Toda le slabo gre »brezbožnikom« njih posel izpod rok. Pred kratkim so pozvali vse ruske književnike, naj bi jim pomagali. Večina ruskih pisateljev niti odgovorila ni. Ljeningova vdova Krupskaja, ki ima med »brezbožnicami« eno glavnih besed, toži, da šteje zveza brezbožnikov le 250.000 udov, medtem ko ima pravoslavna cerkev samo duhovnikov 350.000.

### Katoličani v Srbiji.

Belgrajski cerkveni list »Glasnik« je objavil v eni svojih zadnjih številok položaj katoliške Cerkve v Srbiji. Pred letom 1927. so bile katoliške fаре v Belgradu, v Nišu in Kragujevcu. Danes pa ima Belgrad še tri katoliške župnije. Razen teh so še v notranjosti stare Srbije tri župnije. V teh osmih župnijah je pa duhovno pastirstvo od sile težko, ker so ponekod katoliške družine na stotine kilometrov oddaljene od svoje fare.

### Spet en kardinal.

Še niso razdrli mrtvaškega odra za rajnim kardinalom Lucidom, že je prestopil prag večnosti kardinal Aidan Gasquet. Po rodu je bil Anglež. Vžival je kot knjižničar in arhivar svete Cerkve velik usled.

Da se izpopolni število kardinalskega zbora, bo papež imenoval zadnje dni v maju osem novih kardinalov. Štirje bodo Italijani, štirje pa inozemci.

### Cerkev na severu Evrope.

Na celem Skandinavskem polotoku, ki ima 8 milijonov prebivalcev, je komaj 6000 katoličanov. Med tremi milijoni Dancev jih je kakih 24.000. Na otoku Islandu le par sto.

Glavna ovira za napredovanje Cerkve v teh protestantskih deželah je po mnenju misijonarjev prevelika raztresenost krajev in pa ker ni dovolj duhovnikov.

## O slovstvu.

### Knjiga.

Knjiga je človeku in narodu spremeljalka v življenju, prijateljica, na katero se človek lahko zanese, last, ki nam je ne more nihče vzeti.

Povojni čas ni bil naklonjen knjigi in prevnetim bravcem. V ljudeh so krepko živeli spomini na vojne grozote; marsikdo je celo pogrešal vojnih časov in iskal nadomestila v pretiranem športu, tekmovanju za rekordi in podobnimi izrodki današnje ga življenja. Boj dveh svetovnoznanih pretepačev-boksarjev je bolj vezal duhove kot pa kak znamenit pisatelj. Narodi so vstopali v svetovno javnost po zaslugi nogometašev in ne več radi znamenitih duševnih delavcev. Pojavilo se je celo vprašanje, ali ni čitanje povesti in pesmi samo porata časa. Pri nas se to hvala Bogu ni opazalo v taki meri; občutneje so bili udarjeni veliki narodi.

Zanimanje ljudi se je usmerilo drugam. Vidno rastejo vrste tistih, ki popuščajo prejšnje vzore in se obračajo v človekovo notranjost. Posrednica duševnega življenja pa je knjiga. Zanimivo je dejstvo, da se moderni ljudje vračajo k pravljam, ki so čisto in najizrazitejše nasprotje moderne tehnike, strojev, brezžičnega brzojava in drugih takih naprav, ki so sicer zelo koristne, ki pa neposredno prav nič ne prispevajo k oblikovanju človekove duše.

Danes se zopet dobe ljudje, ki po končanem dnevnem delu vzamejo knjigo v roke, da se ob nji odpočijejo. Delavec ne gre več v gostilno kot prej; doma sedi in bere. Poldorasla mladina obrača hrbet raznim športom, ker začenja brati. Skratka, knjiga zadobiva počasi zopet svojo pravo veljavo. Veselo dejstvo je, da naše ljudstvo v tem pogledu prav nič ne zaostaja za drugimi narodi.

\* \* \*

### Brezina umrl.

25. marca je umrl češki pesnik Otokar Brezina. Star je bil 61 let. Štejejo ga med največje sodobne lirične pesnike.

### Damir Feigel: Na skrivnostnih tleh.

Trst, 1929. Književna družina »Luč«. Tiskala, izdala in založila tiskarna »Edinost«. Str. 120.

Angleški raziskovalec staroegipčanske zgodovine Freeman, po materi slovenskega rodu, se je napotil v afriške pustinje, da bi poiskal sledove tiste stare države, ki so jo v 12. stoletju pr. Kr. ustanovili egiptovski izseljenci. Spremljal ga je Pipan, Slovenec iz Komna na Goriškem. V kresni noči pa sta oba pogumna potnika poskočila za več kot 2000 let nazaj v staroegipčansko zgodovino, in sicer v tisto državo, ki jo je Freeman iskal.

Ta država je na skrivnostnih tleh, ki niso označena na nobenem zemljevidu. Tam prebiva ljudstvo z zelo razvito civilizacijo. Naravne sile so drugačne. Magnetizma in elektrike ne



poznajo; mesto teh dveh sil izrablja jo težnost in težnosti nasproti delujejo čisto silo t. j. negativno težnost ali lahkost. V tej skrivnostni državi živi čarodej, ki pomlaja ljudi. Ljudje postanejo zopet kot otroci; samo duševne zmožnosti ostanejo nespremenjene. Pismo nose letajo po zraku, pa ne z letali, temveč oblečeni v neko posebno obleko.

Freeman in Pipan sta v tej deželi našla goriškega rojaka Svilogoja, ki je imel zelo važno mesto v državi. Končno je postal celo faraon, ustanovitelj 46. dinastije. Freeman se je bal, da ga novi faraon ne bi imenoval za ministra težnosti. Zato si je na pošti izposodil letalno obleko za pismo nose in jo odkuril zopet nazaj v 20. stoletje po Kristusu. Ali je srečno prispejal v Kartum, nam pisatelj ne pove.

Feigel ima zelo bujno domišljijo in dar za kombinacijo. Stvari, ki se dajo razlagati naravno, meša s popolnoma nemogočimi, pravljničnimi motivi. Tehniko kot plod človeškega razuma stavi poleg čarodeja Sinasina. Tu in tam se človek spomni, da je kako misel že prej bral kje drugje. Skok v

staroegiptovsko zgodovino spominja na Čehovega gospoda Broučka, ki je napravil izlet v 15. stoletje. Sredstva potovanja v preteklost so pa čisto drugačna. Rekel bi, da se hoče Feigel malo ponorčevati iz povesti in epigona Julesa Vernea.

Povest se lepo in gladko bere. Sozdimo, da bodo ljudje radi segali po nji.

a. k.

Lessing, slavni nemški pesnik, je šel nekdanj z nekaterimi prijatelji mimo vešal, na katerih je visel obešenec. Prosili so ga, naj naredi nagrobni napis.

»Nič lažjega,« pravi Lessing. »Ta počiva, če ne veje veter.«

\* \* \*

Nekdo je poslal angleškemu dnevniku »Times« pesem. Podpisal je znamenitega pisatelja R. Kiplinga. List je pesem natisnil.

Kipling se radi te predrznosti ni dosti razburjal. Rekel je samo: »Ta pesem je zanič.«

»Tudi mi smo bili tega mnenja,« je izjavil glavni urednik. »Natisnili smo jo le, ker smo mislili, da je Vaša.«

## Nove postave.

### Varstvo cest in prometa.

Ministrstvu javnih del in prometa sta izdali v sporazumu z ministrskim svetom važen odlok: zakon od 2. dec. 1928 št. 3179 (priobčen v Gazzetta Ufficiale dne 18. januarja 1929 št. 15) v varstvo cest in prometa.

Odlok je posebno važen za posestnike, ki mejijo s svojimi zemljišči na ceste. Zato naj si dobro zapomnijo prepovedi novega cestnega zakona, ki jih navajamo, da ne bodo občutno kaznovani.

### Kaj prepoveduje novi cestni zakon?

1. Prepovedan je vsak čin, ki bi poškodoval cesto, cestne naprave, cestne nasade in ki bi spremenil na katerikoli način njihovo obliko ter izpodkopaval zemljo.

2. prepovedano je poškodovati cestne kamne, drogove in stebre, ki nosijo katerakoli si bodi znamenja, (n. pr. razdaljo metrov in kilometrov);

3. zabranjeno je ovirati prost odtek vode v občestne jarke in postavljati godišča za konoplje in lan;

4. ovirati prost odtek vode iz ceste na zemljišča, ki ležijo pod cesto;

5. gnati živino na pašo preko cestnega roba, cestnih jarkov in cestnih obzidkov (škarpi);

6. dovoliti živini pohod po cestnem obzidku (škarpi), napajati živino v cestnih jarkih in kanalih. Če je potrebno, se lahko zgradijo ob cesti primerna napajališča, toda le z dovoljenjem in po načrtu oblasti.

7. po cesti se ne sme vlačiti noben les, četudi bi bil deloma naložen na kolesih;

8. ni dovoljeno rabiti vlač (sani) razven izključno samo za prevoz poljskega orodja;

9. istotako je prepovedana po ce-

stah vsaka vožnja s sanmi, če ni cesta pokrita z ledom ali pa z snegom;

10. zabranjeno je izkopati na občestnih zemljiških kanal, jarek ali votlino v manjši oddaljenosti od roba ceste, nego je njihova globokost. Ako je sezidan ob cesti kanal, velja za rob ceste rob kanala, ako je ob cesti obzidek (škarpa), vpoštevaj rob obzidka. Ta razdalja pa ne sme biti v nobenem slučaju manjša od 3 metrov;

11. zabranjeno je graditi hiše, druge stavbe in ograjne zidove izven obljudega okoliša v manjši oddaljenosti od treh metrov od ceste;

12. zabranjeno je tudi graditi žgalnice za apno in kovačnice, ako niso vsaj 50 metrov oddaljene od ceste;

13. prepovedano je saditi drevesa in živo mejo ob straneh ceste izven obljudenega okoliša, in sicer:

a) drevesa v manjši oddaljenosti ko tri metre od ceste;

b) živo mejo v manjši oddaljenosti ko en meter.

c) če je pa živa meja višja ko en meter, ne sme biti nikdar nasajena v manjši oddaljenosti od treh metrov od roba ceste;

Razdalje, ki smo jih navedli pod 10. 11. in 12. točko, so lahko manjše pri cestah, ki se zelo polagoma dvigajo ali padajo. Vendar je treba v teh slučajih prositi dovoljenje pri cestnem nadzorniku (capo del Compartimento per la viabilità), če gre za državno cesto in pri državnem stavbinskem uradu (Genio civile) pa, ko gre za druge ceste.

Popolnoma pa je prepovedana vsaka gradnja in ravnatoko je prepovedan vsak nasad na velikih ovinkih, križiščih in povsod tam, kjer zaradi varnosti prometa to določi pristojna oblast.

Kdor se pregreši proti tem določbam, se lahko obsodi na denarno kazen od 100 do 3000 lir.

14. zabranjeno je tudi odkladati smeti, odpadke itd. ter odvajati vodo v občestne jarke, če nima kdo do tega že pridobljene pravice ali tozadavnega oblastvenega dovoljenja.

Kdor se pregreši proti tej določbi, mora plačati 100 do 500 lir kazni.

15. Nihče ne sme zgraditi brez oblastvenega dovoljenja jarka ali steze, ki bi vodila v stran od ceste ali pa stezo (stopnice), ki bi vezala cesto z občestnimi zemljišči in hišami.

Tej določbi nasprotni prestopok se kaznuje z denarno kaznijo od 100 do 2000 lir.

### Kdaj je treba še prositi oblastvo za dovoljenje?

Kdor hoče četudi samo začasno zgraditi na cesti karkolisibodi (n. pr. barako, ograjo itd.), mora imeti od pristojnega oblastva tozadevno dovoljenje.

Če mu oblastvo izda zaproseno dovoljenje (licenco), mora izpolniti vse pogoje, ki so navedeni izrecno v licenci in poleg tega ukreniti vse, da ne ovira prometa; predvsem mora ponoči postaviti toliko svetilnikov, da je že od daleč vidno, da je na dotičnem mestu prehod oviran.

Kdor se pregreši proti tem določbam, ga zadene kazen od 100 do 3000 lir. Če je zagrešil prestopok proti izrecnemu oblastvenemu opominu, mora nositi kazen od 500 do 5000 lir.

### Pri katerem uradu je treba prositi za dovoljenje?

Kdor bi hotel nasaditi drevesa, ali postaviti na svojem zemljišču zidno ograjo ali izkopati stezo, ki naj bi vezala cesto z njegovo hišo in zemljiščem ali sploh karsibodi napraviti kar je po ravnokar razloženem cestnem zakonu prepovedano, mora vložiti prošnjo pri naslednjem uradu:

a) pri cestnem nadzorniku v Trstu (Capo del Compartimento azienda autonoma stradale, Trieste, Via Coroneo št. 22), če hoče kaj napraviti na državni cesti in

b) pri upravi javnega bitja (n. pr. občine, dežele), ko gre za druge (in ne za državne) ceste. (Dalje.)

### Trgovske licence.

Ministrstvo narodnega gospodarstva je odredilo z okrožnico od 21. junija 1928, št. 19, da morajo trgovci od 1. januarja 1929 dalje predložiti vsako leto županstvu kazenski list. Županstvo mora ugotoviti, ali ni trgovec med tem izgubil nobenega izmed pogojev 10 in 90. čl., ki jih zahteva za trgovec zakon o javni varnosti in ali ni bil kaznovan radi trgovskih prestopkov, ki jih navaja 5. člen kr. odloka zakona od 16. dec. 1926, št. 2174. Po tej ugotovitvi potrdi županstvo vsako leto veljavnost izvirne koncesije s svojim vizumom.

Za ta vizum županstva ni treba plačati nobene pristojbine oziroma nobenega koleka. To radi tega, ker kljub vsakoletnemu pregledovanju ne gre za nove licence.



## Kaj se sliši po svetu.

### Pod morjem na tečaj.

Znani ameriški letalec Hubert Wilkins, ki je v letalu prvi preletel severni tečaj, hoče zdaj priti tja v podmorskem čolnu. Ko je pred par desetletji slovit romanopisec Jules Verne (izg. Žil Vern) napisal »20.000 milj pod morjem«, so se mu vsi smejali. In glejte, danes se tiste sanje vresničujejo. Najdrznejši vseh raziskovalcev se je lotil najbolj predrznega načrta. Sicer je tečajni raziskovalec Vilhjalm Steffanson že pred 15 leti imel tak načrt v glavi. Sedaj je tudi ponudil Wilkinsu svojo pomoč.

Denar za to novo ekspedicijo je že zbran. Prav tako tudi podmornik »Defender«. Dolg je 28 metrov, širok tri in pol. V njem je prostora za 12 oseb. Čoln ima tudi posebne priprave za razstreljevanje ledene skorje, ko se bo hotel dvigniti na površje. Neki inženir je pa iznašel še posebno tekočino, ki topi led. Podmornik bo plul 40 metrov pod morsko gladino. Nekaterim se zdi to premalo, češ da segajo ledene gore še globlje.

Ekspedicija se odpravi še to poletje na sever. V štirih mesecih se vrne, s kakšnimi uspehi bomo videli.

### Nevarno zbolel.

Predsednik Združenih držav Severne Amerike je na veliko noč sprejel nebrojno število državljanov in jim po stari navadi stiskal roke. Po 1840. stisku, mu je roka tako zatekla, da ni mogel več podpisovati državnih aktov. Ali niso težke naloge ameriških predsednikov?

### Kitajski načini.

Okoli novega leta, ki ga Kitajci praznujejo ob prvi pomladanski polni luni, so oblasti v pokrajini Hupuh naznanila velike manifestacije za javno snago. Znano je namreč, da Kitajec in snaga nê gresta prav skupaj. Na vse zgodaj so vojaki segnali skupaj zborovalce za javno snago in hajd, vsak z metlo v roki, so morali začudeni zborovalci iti pometat vse trge in ulice.

### Junaški sodniki.

V neki srednjeameriški republiki se sodniki neznansko boje obsoditi kakega inozemca. Če koga obsodijo, imajo brž na vratu tujega konzula. Te dni je pa stal pred njimi neki Švicar. Sodnik ga vpraša: »Je Švica pri morju?« Obtoženec: »Ne!« »Potem takem tudi nima lastnega vojnega brodovja?« »Ne!« — Šele po tem uvodu, ko se je čuvar pravice zasigural, da mu Švica ne bo poslala kake oklopne križarke na vrat, je ubogega Švicarja zašil za 14 dni.

### Par aprilskih.

Neki londonski list je prinesel objavo, da bo v neki znani londonski žrebčarni razstava plemenskih oslov. Londončan je pa znan, da rad razstave gleda. Vse je torej drlo na to oslovsko razstavo. Pridejo tja, nikjer nobenega osla v živalski podobi. Mno-

žica se spogleduje, dokler ne šine nekomu v glavo, da je prvi april in da so oni sami...

Dobre meščane gorenjskih Jesenic je tudi nekdo lepo povlekel. Čez cesto je napel širok napis: Danes avtomobilska dirka Zagreb-Jesenice. Dopoldne se je Jeseničanov kar trlo na cilju. Po dolgih urah nestrpnega čakanja pripota na polomljenem motornem kolesu neznanec z velikanskim napisom na hrbtu: 1. april. Če vprašaš kakega Jeseničana, ali je tudi on šel gledat dirko, ti bo povedal, da je le slučajno prišel mimo postaje.

Nekje na Vipavskem se je pa Nute že davno pred prvim aprilom pridušal, da ga letos ne bo nobeden poslal po aprila. Tudi za par »štefanov« je stavil. — Zadnji dan marca je bil ubogi Nute ves iz sebe, ker ga je ajdovska davkarija klicala k sebi radi neke zelo visoke svote. Nute na kolo, pa v Ajdovščino razgrajat, da ni vse njegovo premoženje z njim, ženo in otroci vred toliko vredno, kot mu davka nalagajo. Na davkariji se spogledujejo, na zadnje pa nekdo pogleda na koledar in vidi, da je prvi april. Nute je spretnemu ponarejevalcu vabila plačal »štefan« in se zaklel, da bo h letu on pošiljal po aprila.

### Diktatura kuhinje.

Budimpeštanski sodniki so te dni morali razsoditi neko pravdo za ločitev zakona. Žena je tožila svojega moža, da ta vse, kar mu ona skuha, obgodrnja. Odtod večni zakonski prepiri. Sodniki so dali ženi prav. — Zakonski možje, glejte, da boste lepo, pojeli, če vam boljša polovica močnik prismođil!

### Hotelska soba.

Skupina časnikařev iz Letske pride v Monakovo. Nekemu uglednemu članu te skupine dajo na razpolago najboljšo sobo s kopalnico in posebnim straniščem. Časnikar, ki doma ni vaje takih lepih naprav, gre in se pri hotelskem ravnatelju pritoži, da bi mu pač lahko odkazali sobo kje drugje, ne pa zraven stranišča in kako bo to izgledalo, če bodo hotelski gostje celo noč letali skozi njegovo sobo na stranišče.

### »Živjo dež! Doli dež!«

Vas Krasna poljana se je delila v zgornji Zajčji kot in v spodnji Žabji kraj.

Nekega dne pride k župniku župan, ki je bil iz Zajčjega kota, in pravi: »Gospod fajmošter, mi potrebujemo dež. Napravite ga, ker drugače bo vse vzela suša in vi boste ob biro.«

Župnik odvrne, da ne more napraviti dežja, da je dež božja stvar in da pada le takrat, ko se Bogu zljubi. Župan pa je bil globoko uverjen, da župnik noče ustreči ljudem in da so vse besede prazni izgovori. Saj se uče v »črnih šolah« tudi dež delati. Ko je župnik uvidel, da je vse njegovo pričavanje bob ob steno, je rekel, da ustreže, če se za to izreče vsa občina.

Izkazalo se pa je, da so bili za dež le ljudje iz Zajčjega kota, ker so imeli svoja polja bolj na suhem. Žabjekrajci so bili pa za sušo, voda je bil njihov največji sovražnik.

Tako se je zgodilo, da župnik ni mogel napraviti dežja, saj je bila zanj le polovica občine. Zato so stanovalci iz Zajčjega kota sklenili, da si naredijo sami dež in napravijo v ta namen procesijo na hribček k Sv. Trojici.

Ko so videli ljudje iz Žabjega kraja, da pojdejo Zajčjekotniki s procesijo prosit dežja, so sklenili napraviti protiprocijo za sušo. Procesija je morala biti seve istočasna, ker bi drugače Zajčjekotniki v veliko škodo Žabjekrajcem sprosil pred njimi dežja. Dogodilo se je torej, da sta po noči obe procesiji istočasno krenili proti vrhu Sv. Trojice, pomikajoč se vsaka po svoji strani.

Pred cerkvijo pri Sv. Trojici je bil travnik, kjer sta se obe procesiji sklenili. Na nebesnem zaklonu se je pokazal oblaček. Oni iz Zajčjega kota so kričali »Živjo dež, doli suša!« Žabjekrajci so odgovarjali: »Živjo suša, doli dež«. Končno je prišlo do pretepa in padale so debele.

Med pretepom se je oblaček spreminil v oblak, ki je potemnil svetlo nebo. Takrat je šele završalo v obeh strujah! Do neba se je dvigalo grozno vpitje: »Živjo dež, doli suša, živjo suša, doli dež«. Ljubi Bog pa je tedaj usul iz oblaka obilo toče, ki je razglašala pretenače. Pobrli so se domov in vsi so bili enako oblagodarjeni.

## Za umnega gospodarja.

### Kako kaže sadna letina?

V letih, ko sadno drevje bujno raste, nastavi prav malo cvetnih popov, pač pa obilo lesnih. V lańskem letu pa je sadno drevje vsled velike suše prav slabo rastlo in zato je nastavilo obilo cvetnih popov, ki so zarodek sadu.

Sadno drevje v splošnem, posebno hruške, jabolane, breskve marelice in češplje, je obloženo s cvetnim popjem, v kolikor že ne cvete. Pozno cvetenje je tudi znak dobre sadne letine.

Kako bo v resnici sadna letina izgledala, to ve samo ljubi Bog, a dobro bi bilo, da bi se sedanji upi vresničili v veliko veselje malih in velikih otrok. Potrebna pa bi bila tudi dobra sadna cena, kajti tudi potrebe kmetovalcev so velike.

Kakor nam poročajo iz Vipavske doline in Brd, je nepričakovani mraz zadnjih dni povzročil na sadnem drevju obilo škode. Ponekod je po ganjajoče črešnje in breskve osmodil in je žal le revno upanje na dober pridelek.



**Prečistite senožeti!**

Takoj začetkom spomladi je treba prečistiti vse senožeti morebitnega kamenja, stelje, vej in drugih podobnih »smeti«. Istočasno poravnamo vse krtine, ki nam bi bile drugače pri košnji neprijetne. Sedaj je še čas za to opravilo.

**Gnile korenine.**

Kjer je drevo vsled gnilih korenin umrlo, tam ne smemo zasaditi drugega drevesa, če nismo prej zemljo temeljito razkužili, za kar rabimo ogljikov solfur (solfuro di carbonio), in sicer za vsak kubičen meter zemlje 150 gramov imenovane snovi.

**Vina, ki počrne na zraku**

zdravimo s solfitotanimom, katerega kupujemo v kockah. Vsaka kocka tehta točno 25 gramov in vsebuje piro-sulfid, citronovo kislino in čreslovinno (tanin). Na vsak hl vzamemo eno kocko ali največ dve. Kocko zdrobimo in prah stresemo v sod. S tem je vsa operacija končana.

**Fige so šle.**

Velika večina smokvinih dreves je zmrznila, ker ni vzdržala hude zime. Kjer pade mráz na 15 stopinj pod ničlo, tam smokve ne uspeva in zato tudi ne raste smokvino drevo na severu Alp, kjer še vedno uspevata vinska trta in breskev.

Pri nas smokve ni posebno vpoštevane sad, vendar ne sme izginiti. Sadržati jih bo treba. Smokve razmnožujemo s prizemskimi poganjki. Upanje je, da niso prav vsi prizemni poganjki zmrznili ali pa da bodo vsaj pognale korenine novih poganjkov.

**Kan na vinu.**

Vsak, ki ima opraviti z vinom, pozna kan.

Kan je glivična bolezen. Površina vina postane nekam plesniva, pri drobnem pregledu ugotovimo tanke nitke, ki plavajo na vrhu vina. Te nitke so deli glivice, oziroma podgobje kana.

Kan se razvija v sodih, ki niso polni, torej tam, kjer pride vino v dotiko z zrakom. Zato je treba držati sode vedno polne, če pa to ni mogoče, potem mora biti prostor v sodu nad vinom dobro zažveplan. Žvepleni plin je strup za glivice in zato se ne morejo razvijati.

Vino postane vsled kana nekam vodeno. Glivica kana spreminja namreč vinski alkohol v vodo in v ogljikovo kislino.

V št. 9. francoskega lista »Progrès agricole et viticole« poroča prof. L. Roos o svojih poskusih, ki jih je napravil s kanom:

Dne 23. januarja je vcepil glivico kana 1 litru vina s 30 cm<sup>2</sup> proste površine ter držal vino pri srednji toploti 20 stopinj. Dne 28. januarja je bila površina pokrita s tančico kana, dne 30. januarja pa je bila plast debela že 5 mm. Prof. Roos je preiskal vsebino vina in ugotovil: alkohola je imelo naravno vino 8.6%, dne 30. januarja 7.7, 2. februarja pa 6.65%.

**NAZNANILO.** Na prodaj je iz prve roke hiša št. 180 v Otaležu tik farne cerkve, in nekaj gozda, oddaljenega tri četrt ure. V hiši je bila dobro obiskovana trgovina z blagom za oblačila. Pojasnila daje goriška uprava »Novega lista« pod št. 100.

**PRODAM HIŠO** z 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> njive zemljišča. Hiša ob glavni cesti blizu postaje v Volčji dragi, primerna za vsako obrt. Pojasnila: Francetič, Vogersko (Villa Montevecchio) št. 154.

**KMEČKO POSESTVO**, 3 stavbe z vsem zemljiščem, je na prodaj po nizki ceni. Naslov: Štefan Gerbec, Njivice — Doblar 10, Ronzina.

**ZALOGA VINA V GORICI**, Via Formica št. 1 (tik Korna), prodaja bela in črna kakor tudi lastni pridelek kraškega terana po najugodnejših cenah. *Pirec Josip*, naslednik »Vinarske zveze«.

**Odbor načelstva in nadzorstva Hranilnice in Posojilnice v Št. Petru na Krasu**, r. z. z n. z. naznanja, da se bo vršil

**REDNI OBČNI ZBOR**

v nedeljo dne 28. aprila 1929 ob 3. uri popoldne v prostorih lastne hiše v Št. Petru na Krasu hšt. 82 s sledečim dnevni redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1928. in razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelnštva.
6. Volitev nadzorništva.
7. Slučajnosti.

V slučaju, da bi ne bilo dovolj članov navzočih ob treh, se bo vršil drugi občni zbor ob pol štirih z istim dnevni redom pri vsaki udeležbi.

Odbor.

**Vabilo**

k

rednemu občnemu zboru

**Kmetske posojilnice v Cerknem**

r. z. z n. z., kateri se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m. ob 1.30 uri pop. v zadružni pisarni s sledečim

dnevni redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Revizijsko poročilo.
4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1928.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev dveh članov načelstva.
7. Sprememba pravil.
8. Raznoterosti.

Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, bo isti pol ure kasneje brezpogojno sklepčen ob vsaki udeležbi.

Odbor.

**NA PRODAJ** je popolna spalna soba, kuhinja in drugo dobro ohranjeno pohištvo, peč itd. po ugodni ceni. Villa Jochmann, Ajdovščina.

**TRGOVSKI POMOČNIK** z večletno prakso išče službe v kaki trgovini z mešanim blagom na deželi. Naslov pri upravi.

**PSICKE** čiste pasme prodam. Pahor Milko, trgovec, Dornberg.

**Uvažam**

ogrski beli

**semenski krompir**

Pošiljam po povzetju. Plačilo naprej.

**Cena: lir 95.—** franko kolodvor, *Inocente* Postojna 224.

**Novi dohodi****S. LEVI**

TRST - Via S. Lazzaro 9

Bombaževina . . . . .	L. 1.90
Bombaževina visoka 90 cm . . . . .	» 2.40
Platno Madonna . . . . .	» 2.80
Platno Madonna, debelo . . . . .	» 3.—
Platno Douglas, težko . . . . .	» 3.20
Platno Famiglia, 150 cm . . . . .	» 4.90
Platno Douglas, 150 cm . . . . .	» 6.20
Pelle uovo od . . . . .	» 2.80

naprej.	
Robčki z ajourjem, komad . . . . .	» —.50
Kuhinjske cunje, velike, k. . . . .	» 1.50
Kuh. cunje, platnene, k. . . . .	» 3.20
Musola volnena, v vseh barvah, meter . . . . .	» 9.—
»Borgo« za hlače od . . . . .	» —.—
naprej.	
Popeline za srajce od . . . . .	» 4.50
naprej.	
Ostanki madapolana, črtana, 3 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> m . . . . .	» 10.—

Velika izbira prtov, prtičev, brisač, gobastih in iz sukanca, nogavic vseh vrst za otroke, ženske in moške.

**ZDRAVNIK****Dr. Gresic Adalberto sin**

sprejema vedno v svojem ambulatoriju na

Piazza Vittoria 14/1 - Gorica nad lekarno Cristofoletti.

**Zobozdravnik****dr. L. Mermolja**

sprejema

v Gorici na Travniku 5-II.



Zmanjšana je bila tudi količina kislin, in sicer je padla od 5 na 4.8 in potem na 4.7.

Vino je torej izgubilo mnogo alkohola in mnogo kisline. Oboje se je spremenilo v vodo in ogljikovo kislino.

Ker naš kletar noče imeti v sodih ne vode in ne ogljikove kisline, temveč dobro vino, bo pazil, da so sodi polni ali bo pa praznino nad vinom v sodu dobro zažveplal.

#### Kdaj dodamo vinu čreslovine (tanina)?

Čreslovine dodamo vinu v množini 10 do 20 gramov na hl v naslednjih slučajih:

1. Kadar vino čistimo z želatino. Kolikor gramov želatine rabimo, skoraj istotako množino gramov čreslovine moramo dodati vinu. Teoretično bi porabili na vsak 1.4 grama želatine 1 gram tanina, v praksi pa rabimo enega in drugega enako količino.

2. Čreslovine moramo dodati vinu, če je šibko, to je, če vsebuje malo odstotkov alkohola in se zato preje pokvari.

3. Čreslovina je potrebna vinu, če je isto vlačljivo, pri pretakanju in točenju ne šumi in teče kot olje.

#### Kako podpira Ogrska izvoz vina.

Ogrska država zelo skrbi za vinarstvo, predvsem pa podpira izvoz vina. V ta namen je dovolila po železnicah do meje brezplačen prevoz vsega za izvoz namenjenega vina. Zelo podpira tudi ustanavljanje ogrskih vinotočev širom vseh nevinorodnih držav Evrope. Takih vinotočev deluje precej v Švici, v Avstriji in v Nemčiji, nameravajo pa jih odpreti tudi na Poljskem in kjer bo mogoče. Italijanski strokovni listi pravijo, da nastaja tako huda konkurenca italijanskemu vinu v inozemstvu.

### Vprašanja in odgovori.

**Vprašanje št. 8:** Ali je še čas za gnojenje pšenici s čilskim solitrom? Koliko naj ga rabim za 1000 m<sup>2</sup> in kje ga dobim?

**Odgovor:** Vse do začetka maja meseca imate še čas, gnojiti pšenici s čilskim solitrom. Najbolje napravite, če gnojite dvakrat, in sicer prvič takoj sedaj, v drugo pa koncem t. m. ali začetkom maja. Na 1000 m<sup>2</sup> vzemite vsakokrat po 5 kg čilskega solitra, katerega potrosite enakomerno po vsi površini. Čilski soliter dobite v vsaki drogeriji, če ga nima v zalogi bližnja zadruga.

**Vprašanje št. 9:** Rad bi vzgojil doma nekoliko špargljev. Kaj mi svetujete?

**Odgovor:** Seme špargljev sejemo v aprilu v toplo gredo, v maju jih pa presadimo v vrt, odkoder jih drugo leto presadimo na stalno mesto. Če pa nočete sejati, kupite pri kakem gojitelju špargljev nekaj vsaj enoletnih rastlin, katere vsadite potem na solnčni legi v 15 cm globok in 25 cm

POSOJILA NA VKNJIZBO po 6% z 10 do 50-letno amortizacijo; posojila po 4% z 15-letno amortizacijo za zgradbo kmetijskih poslopij, svinjakov in hlevov; agrarna posojila po 5% ter brezobrestna posojila na starostno obrabo in vsakovrstna druga posojila ter rešitev vojne odškodninske, všteti rekvizicijske zadeve preskrbi najhitreje gosp. Anton Trampuž, sod. ofic. v p., v Gorici, via Garibaldi št. 20/I.

NA LEPEM KRAJU blizu glavne ceste je na prodaj po ugodni ceni nova, enonadstropna hiša z gospodarskim poslopjem; v hiši električna razsvetljava in voda, zraven 5 njiv prvovrstne, obdelane zemlje, ograjene in nasajene z raznim sadjem in trtami. Pridela se skoraj 10 hl vina. Informacije daje lastnik v Vrtojbi pri Gorici št. 163.

IMAM na prodaj še par tisoč cepljenih trt teran. Juren Franc, Vojšćica št. 53.

## POVH ALOJZIJ

URAR in ZLATAR, TRST,  
Piazza Garibaldi 2, I. nadstr.

Največja in najpriporočljivejša  
o—o delavnica v Trstu o—o

Kupuje krone in zlato  
: Darila za birmo :

! Cene in blago brez konkurence !

## Gostilna „Alle Corriere“

v Trstu via Romagna N. 4 (tik Caffè Fabris)

Domača kuhinja. Izborno vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. Postajališče korjer in shajališče ljudi z dežele.

Uljudno se priporočata

STRANCAR in PERIC.

Automobilna mehanična šola, državni patent zajamčen. Vedno odprti tečajji.

Telefon 73-67.



TRST, via Imbriani 14

PRI TVRDKI

## DAVIDE CAVALIERO — TRST

CORSO GARIBALDI N. 5 (STARA BARRIERA)

dobite

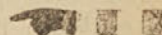
Telef. št. 79-32.

po najnižjih cenah zelo bogato zalogo izgotovljenih oblek, enotnih in dvojnih oprsnikov, flanelastih hlač, Trench coat, dežnih plaščev, površnikov in otroških oblek.

Bogata izbira blaga na meter iz domačih in inozemskih tovaren.



LASTNA KROJAČNICA



Govorimo tudi slovensko.

Resna postrežba!



# ARRIBA

so čokoladni bonbončki, jako okusni in brzo učinkujoči. Delujejo sigurno in so edino nedosegljivo sredstvo proti glistam. Izvrstno zdravilo za vsacega, velikega in malega. Otrokom velja za slaščico, prinaša družinam zadovolnost veselje in srečo.

Kupi se v vseh lekarnah v zelenih zavojčkih po Liro 1.—





širok jarek dobro zrahljane zemlje. Jarki naj bodo vsaj meter eden od drugega oddaljeni, rastline pa vsaj 60 do 70 cm vsaksebi. Pri sajenju morate paziti na koreninice, ki naj bodo lepo razvrščene. Potem pokrijte koreninice s 4 do 5 cm debelo plastjo zemlje. Zemlja mora biti rahla in dobro gnojena. Če so vsajene rastline enoletne, boste morali čakati še vsaj 2 leti, preden bodo šparglji godni za rezanje.

#### Listnica uredništva.

I. O., Preval, Razdrto: Čitajte da našnje naznanilo o vpoklicu novincev! Pozdrav,

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.  
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici  
Riva Piazzutta št. 18.

#### Zahvala.

Povodom smrti naše nepozabne

### SLAVICE

se zahvaljujemo čast. gosp. župniku iz Kronberga, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem, ki so se z ganljivimi žalostinkami poslovili od svoje prijateljice, sosedom in znancem, ki so med boleznijo tolažili in pri pogrebu z udeležbo pokazali ljubezen do rajne ter vsem onim, ki so na kateri koli način pomagali ob času grenke izgube.

*Bog plačaj!*

**Družina Mladovan.**

POSTOJNA, Proda se stavbena parcela sredi mesta, velik vrt primeren za vrtnarja, njive, travniki in gozdovi. Informacije pri g. Burgerju Jos.

KRONE, srebro in zlato, kakor tudi staro zlato kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. *Moderna zlatarna*, Corso Verdi 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

TRTE cepljene, kraški refošk, briška glera, klarenca, bilfe od portalis prodaja Rudolf Tavčar, Castelgiovanni p. Comeno.

UČENKO poštenih staršev sprejme takoj trgovina mešanega blaga F. Kaučič, Preval-Razdrto (Postumia).

PRODAJALKO manufakturne stroke sprejem kot prvo moč. Reflektira se samo na dobre moči. Plača po dogovoru. G. Verbič, Villa del Nevoso, prov. Carnaro.

IŠČEM za takojšnji nastop zelenjadnega vrtnarja (ortolano) in starejšega moškega za domača dela. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Prednost ima kdor se razume vsaj nekoliko na čebelarstvo. Oblak, Villa del Nevoso.

AUTO OM prodam radi odpotovanja za 7000 lir. Gorica, via Carlo Favetti 17.

PRODAM MLATILNICO S STISKALNICO za imbaliranje slame ali sena, stroj za košenje trave ali tudi pšenice, stroj za obračanje sena s strojem za grabljenje. Naslov pri upravi.

# Naša zavarovalnica „L'UNION“

ustanovljena leta 1828.

se šteje med največje svetovne zavode

**Avgust Ravnik,**

**GORIZIA**

Via Barzellini N.ro 2

## Tvrška Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za popolno opremo nevest.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

## Josip Kerševani, Gorica

Piazza Cavour št. 9

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramfonov, samokresov, pušk in vseh nadomestnih delov goriimenovanih predmetov.



**Mehanična delavnica**

Gorica - Piazza Cavour št. 5

**Benzina „Lampo“**

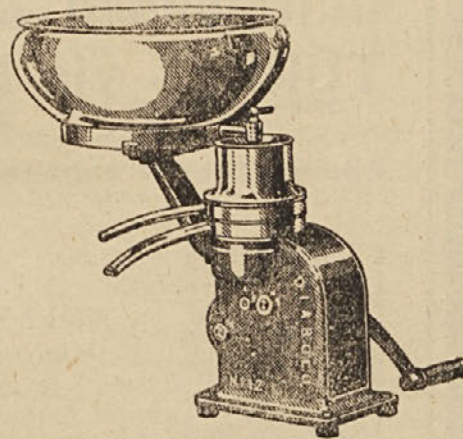
Telefon št. 415. — — — Brzojavi: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI E MACCHINE



## KMETOVALCI!

Največjo korist dobite iz mleka edinole potom posnemalnika

# DIABOLO



Posnemalnik Diabolo izdeluje A. B. Pump-seperator v Stockholmu na Švedskem, ki je največja tovarna na svetu za izdelovanje posnemalnikov. Ti so vsled svojega prvovrstnega materiala, sestave, trajanja in lahke rabe od kmetov priznani kot NAJBOLJŠI.

Večletno jamstvo tovarne.

Plačljiv je tudi v manjših obrokih.

Iščemo krajevne zastopnike.

Zahtevajte brezplačno cenik in katalog!

**KNUT JONSON, BOLZANO**

Inšpektor za Julijsko krajino

**Vittorio Jonson — GORICA, Via Contavalle 4-II.**

**Odlikovana tovarna**

**Anton Breščak, Gorizia**

via Carducci št. 14

Največja zaloga pohištva na Goriškem. — Velikanska izbira posteljnjakov od 100 L naprej. Cene zelo zmerne!

**Solidna in skrbna izdelava.**

**LASTNA DELAVNICA**

v Via Carlo Favetti št. 1 (prej via Vetturini št. 1)



**Valuta — tuji denar.**

Dne 10. aprila si dal ali dobil za:

1 dolar	19.08	lir
1 angl. funt	92.83	lir
100 dinarjev	33.65	lir
100 šilingov (avstr.)	269.—	lir
100 čeških kron	56.65	lir
100 nemških mark	453.50	lir
100 švic. frankov	368.25	lir
100 franc. frankov	74.75	lir
100 belg. frankov	265.75	lir
Beneške obveznice	74.60;	Obveznice »Consolidato« 81.—.

**Loterijske številke.**

dne 6. aprila 1929.

Bari	22,	88,	44,	43,	49
Florenca	14,	22,	84,	90,	19
Milan	70,	14,	65,	85,	49
Neapelj	46,	2,	50,	6,	67
Palermo	61,	50,	88,	38,	83
Rim	49,	90,	61,	4,	55
Turin	73,	28,	15,	20,	82
Benetke	56,	23,	86,	50,	37

**Ljudska posojilnica v Dornbergu**

bo imela svoj

**redni občni zbor**

v nedeljo dne 31. aprila ob 10. uri predpoldne v lastni dvorani.

V slučaju nezadostnega števila članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Načelstvo.

**ZDRAVNIK****Dr. EMILIO GRESIC**  
oče

se je preselil s svojim ambulatorijem na Piazza Vittoria 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

**Jakob Šuligoj-Gorica**

urar in zlatar, izprašani optik,

Via Carducci štev. 19.



Priporoča svoje zaloge najfinejših preciznih ur vseh znamk in najmodernejših naočnikov, katere izvršuje natančno po zdravniških predpisih

Točna postrežba!

Najzmernejše cene!

Zobozdravniški ambulatorij

**Roberto Berka**

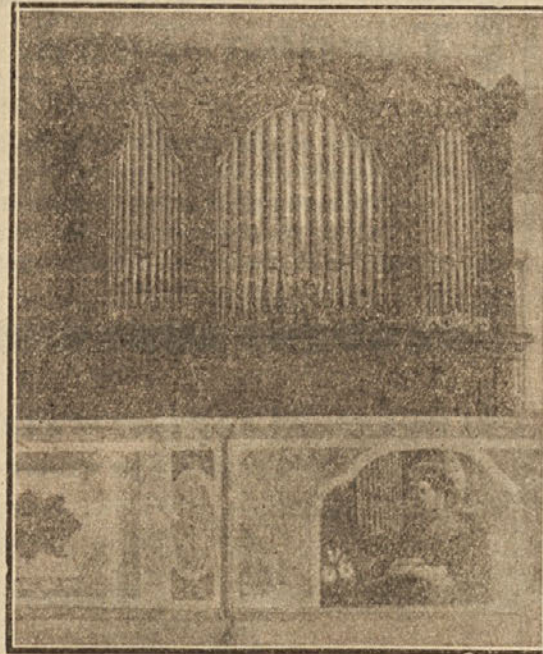
sprejema v Gorici, Corso Verdi 36

Ob nedeljah v Tolminu  
v prostorih g. dr. Serjun-a

Priznana najboljša semena za vrt, njivo in travnik, cepilne nože znamke »Kunde«, cepilni vosek in drugo vrtnarsko in čebelarstvo orodje. ter najboljše in najcenejše posnemalnike in pinje dobite le pri moji tvrdki.

**JUŠT UŠAJ**, lastnik tvrdke „VINOAGRARIA“ v GORICI,

Zahtevajte cenik! Piazza della Vittoria štev. 4 Zahtevajte cenik!



Orgle v Batah postavila tovarna Iv. Kacin leta 1928.

**IVAN KACIN**tovarna harmonijev  
glasovirjev - orgelj  
na električni obrat**Gorica - P. Tomaseo 29**

Harmonij od 750.— lir naprej

Pianino od 3700.—

Orgle nov mehanični sistem  
po 2.000.— lir od registra.Tovarna izdeluje tudi  
oltarje, prižnice i. t. d.

Plaćilo tudi na obroke.

**Ortopedični zavod A. ZECCHI**  
TURIN - via Roma 31, I. nadstr.

Aparat Zecchi zabranjuje napredovanje

**KILE**

NOVI SLUČAJ OZDRAVLJENJA.

Priključujoč svoje ime velikemu imeniku oseb, katerim je aparat Zecchi ozdravil kilo, želim tem potom javno izraziti svojo zahvalo izkušenemu ortopediku, kateremu se je posrečilo me popolnoma ozdraviti od kile.

Hafner Franc,  
Wiener 31, provinca Trident.

Kaj hočemo še dodati takemu spričevalu o učinku aparata ZECCHI? Sporočamo samo, da se bo nahajal ortopedik A. ZECCHI s svojimi izkušenimi pomočniki v spodaj navedenih krajih, kjer bo dal bolnikom nasvete in pojasnila iz svoje dolgoletne prakse:

GORICA: Sreda 24. in četrtek 25. aprila v Albergo all' Angelo d' oro.

TRST: Petek 26. aprila v Albergo Moncenisio,

PULJ: Sobota 27. aprila v Albergo Miramare,

MALI LOŠINJ: Nedelja 28. aprila v Albergo Italia,

ZADER: Ponedeljek 29. in torek 30. aprila, Hotel Bristol,

REKA: Sreda 1. in četrtek 2. maja v Albergo Italia,

ŠT. PETER NA KRASU: Petek 3. maja v gostilni Rebec.